

Podporujte Hlasatel
Máte zapláceno předplatné?

50 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 092670)

Čtvrtek 16. ledna 1992 Čís. 95

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. C

Thursday January 16, 1992 No. 95

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ZPRÁVY

■ BONN, Německo —

V hlasování, jehož výsledky byly ohlášeny v neděli, 32% Němců odpovědělo "ano" když byli tázáni, zda myslí, že Židé jsou částečně zodpovědní za to, že jsou nenáviděni a pronásledováni, a 36% řeklo, že Židé mají ve světě příliš mnoho vlivu. Výsledky průzkumu veřejného mínění otištěné v posledním vydání žurnálu Der Spiegel (Zrcadlo) ukázaly, že Němci zaujímají povětšinou neutrální postoj k Židům.

Němci, dotazovaní o svých sympatiích k Židům naznačili průměrnou hodnotu 1.0 ale 38% vyjádřilo své sympatie jako 0.0, což znamená ani pozitivní, ani negativní.

Průzkum veřejného mínění také zjistil, že Němci mezi israelskými Židy jsou právě tak nepopulární, jako Palestinci. Při interviewování Tel Avivským Gallupovým institutem dali israelští Židé Němcům a Palestincům průměrně stejně špatné známky — minus 1,6.

Israelský voják a palestinské děvče zvedají ostnatý drát, aby žena mohla projít do okupovaného pásma Gáza, kde hlídka byla přístroena, protože 12 Palestinců se odvolalo proti vypuzení.

Debaki (Obrat Západu v posuzování reformem)

Milan Zelený

"Privatizace ve Východní Evropě se skončila debaklem," prohlásil Harvardský Jeffrey Sachs na výroční konferenci Americké ekonomické společnosti (American Economics Association) 5. ledna 1992 v New Orleansu.

Takový rozsudek vyhlášený na nejvlivnějším fóru světových ekonomů, jistě nezůstane bez dopadu na mezinárodním fóru. Američtí ekonomové se již nyní soustřeďují na Rusko — Východní Evropa byla odepsána.

"Rusko se nyní může poučit z chyb Východní Evropy", pokračoval Sachs: "Každá východoevropská vláda selhala — a to velmi významně — v identifikaci nových soukromých vlastníků pro své státní podniky."

Sachsovy závěry potvrdili i nynější hlavní ekonom Světové banky Lawrence H. Summers a prof. Stanley Fisher z M.I.T., předchozí Hlavní ekonom Světové banky. Fisher dokonce prohlásil, že Rusko se může stát světovou ekonomickou velmocí do deseti let — poučí-li se z východo-

Pokračování na str. 4

Oslava Krištofa Kolumba

John J. Metzler

Společnost národů — Oslava věku objevů vyvolává šlechtitný cíl na rok 1992 — 500. výročí objevení Ameriky Kristofem Kolumbem. Je jen správné, že města, která hrála centrální roli v životě a době Kolumba, vedou k oslavě.

Janov (Genoa) a Sevilla hrají stěžejní roli v oslavách památky Kolumba. Janov, rodiště tohoto mořeplavce, bude pořádat velkou výstavu — Krištof Kolumbus: Lodě a moře. (mezi 14. květnem a 15. srpem)

Umístěna v historickém starém přístavu Janova, výstava současné doby bude ukázkou jak historického tak moderního vývoje lodí a navigace. Janovská výstava předkládá okázalou řadu navigačních a vědeckých zlepšení a novot, a také nastiňuje postup k ochraně moří a šíření ekologického povědomí pro dnešní oceány.

Pokračování na str. 5

Padají pilíře reformy

Antonín Hrbek

Československým "trhovcům" běhá v současné době mráz po zádech, protože padá jeden pilíř šokové reformy za druhým. Pád dominových kostek zahájila Margaret Thatcherová, jejíž daňová politika naštvála i jinak klidné a trpělivé Angličany. Dalším v řadě byl "polský Klaus" L. Balcerowicz, jehož ekonomická politika přivedla Polsko na okraj politického zhroucení.

Od československé šokové reformy V. Klause se na jaře 1991 odvrátil papež zastánců tržního hospodářství "bez přívlastků" — nositel Nobelovy ceny M. Friedman a 5. ledna 1992 i její bývalý zastávce profesor Harvardské university Jeffrey Sachs. Svůj odmítavý názor vyjádřili i pracovníci Světové banky L. Summera a S. Fisher, pracovník Evropské banky pro rozvoj F. Katz a v poslední době i Mezinárodní měnový fond ústy ředitele V. Tanziho. Vyslovenou legraci si z ní dělají představitelé světového managementu prof. H. Mintzberg a J. Harvey-Jones.

Jejími obhájci však i nadále tvrdošjně zůstávají takoví "ekonomové", jako je MUDr. M. Macek a specialista na katastrofy ing. J. Zieleniec,

Pokračování na str. 5

Sbohem Michailovi

Zdzislaw Rurarz

Tak tedy Gorbačov je pryč. Bud' to náhodou nebo úmyslně, zvolil si Den vánoční na okamžik ke své resignaci. Tímto způsobem ho mohly vidět miliony. Ortodoxní křesťané, kteří slaví vánoce teprve 7. ledna, byli o to připraveni, a proto resignace Gorbačova, jak byla ukázána na sovětské televizi v normální pracovní den — ve středu — neměla žádný zvláštní charakter.

A navíc, resignace byla plánována takovým způsobem, že reakce presidenta Bushe, alespoň v USA, mohla být pozorována také ve vánočním dnu, ale ta v mnoha ohledech byla posunuta do pozadí jeviště.

Jak se dalo očekávat, zdvořile poděkoval prezident Bush Gorbačovovi za jeho roli v postavení dřívějšího Svazu SSR na nové koleje; ale fakt je, že nikdo doposud neví, zdali si Gorbačov takovou čest skutečně zasloužil. Nakonec prohrál hru, které pravděpodobně nikdy plně nerozuměl. Čím více moci chtěl, tím méně jí zřejmě měl, ačkoliv dříve měl větší moc než

Pokračování zpráv na str. 4

Ošizený prodavač

Janout

Dánské noviny nedávno otiskly - pro svůj lid - radostnou zprávu, jak se podařilo přivést do Dánska cennou národní památku o které se dávno věřilo, že dvě války rozhodně nepřežila a určitě je ztracená. Řediteli musea v Aarhus, Jens K. Sorensenovi, byla na aukci v Lodnýně zajištěna možnost zakoupit za výhodnou cenu 140.000 liber obraz dánského umělce, P.S. Kryera, jenž se dosud - přes 90 roků - nacházel ve východní Evropě. Konečně bude veřejně vystaven v dánských sbírkách. Za přiklepnutí ceny v aukci bylo připočítáno 10 procent, takže skutečná cena byla jenom 154.000 liber. Obraz byl vypracován umělcem r. 1894 a znázorňuje: Odpočinek rybářských lodí při západu slunce ve Skagenu.

Dodatečně se uvádí: "Obraz byl prodán na výstavě v Benátkách r. 1894 zájemci malířského umění z Moravy, nynější Československo."

Dávno ztracený obraz se záhadným způsobem objevil v londýnském aukčním domě Christi, jehož cena byla přítomnými zájemci odhadována na 180.000 až 250.000 liber, z neznámých důvodů byl však přiklepnut levněji. Je zřejmé, že prodávající byl ošizen.

Protože jméno prodavače se drží v tajnosti, nevíme byl-li dovozcem této cennosti sám majitel anebo obyčejný zloděj. Snad někdo z našich Moravanů obraz někde viděl a zavzpomíná si kdo byl posledním jeho majitelem a kde byl umístěn.

Není to poprvé co jsem četl o prodeji našich památek a z případu lze poznat, že na londýnské aukci stranili více dánskému kupci nežli našemu prodejci. — Kdo jsou ti naši prodavači?

POTŘEBUJETE

koupit, prodat, pronajmout,
hledáte či nabízíte zaměstnání?

Hledáte seznámení?

Volejte přímo naše. odd.

MALÝ OZNAMOVATEL

Classified

749-1891 nebo 749-1898

Zelená síla

Chico, značky Volkswagen, je jakýsi kříženec; má elektrický motor pro město a gasolinový pro silnici. Je to jeden z mnoha konceptů "zelených" vozů, vystavených na detroitské Auto Show.

ZPRÁVY

■ KUWAIT CITY, Kuwait —

V neděli zrušil Kuwait formální předpublikační cenzuru novin emirátu, která byla v platnosti od roku 1986, ale podržel si právo zavřít noviny, které by tiskly nežádoucí zprávy. Rozhodnutí se netýká rozhlasu, stále ještě operovaného vládou. K zrušení cenzury došlo, když žurnalisté přijali svůj vlastní kodex, který vyžaduje aby se reportéři zdrželi projevů neucty k hlavám svého státu a zásahů do vnitřních záležitostí "sesterských a přátelských národů".

■ WASHINGTON, USA —

Iran dělá vše možné, aby znovu vybudoval svou vojenskou moc a tak se stal převážně silnou mocí v oblasti Perského zálivu, jak prohlásili vládní a privátní odborníci min. úterý. "Byli jsme si vědomi, že Iran se bude snažit znovu vybudovat svůj vojenský arsenál, který byl zničen ve válce s Irakem," oznámila zástupkyně ministerstva zahraničí Margaret Tutwilerová. James Phillips z nadace Heritage, která je privátní výzkumnou skupinou, řekl, že Iran "pracuje velice pilně na znovuzbudování armády."

Iran zakoupil tanky, dělostřelecké zbraně a rakety Scud od Severní Koreje a F-7 tryskáče od Číny. Sovětský svaz a jej následující státy, dopravil více než za bilion dolarů vojenského zařízení do Iránu v r. 1991, oznámil Pentagon.

■ BEIJING, Čína —

Israel a Čína navází tento měsíc oficiální diplomatické styky, podle nedělních zpráv z hlavních měst obou zemí; tím se ukončí čtyřicetiletá tajná vzájemná výměna technologie, zatímco bylo otevřeno prohlašováno nepřátelství.

Nové Sino-israelské navázání styků je částí pragmatického postupu bejingské komunistické hierarchie, jejíž členové tvrdé linie jsou hotovi obětovat ideologii svým komerčním zájmům v cizině, aby mohli udržet dogmatickou vládu doma. Ta vláda může přežít pouze při trvalém hospodářském pokroku, kterého zase může být dosaženo jedině s pomocí ciziny.

Israel se díval na Čínu jako na obrovský potenciální trh pro svůj vývoz vojenského a hospodářského zařízení, ale potřeboval diplomatický "clout" (úder), aby mohl zabránit Beijingu prodej vojenské výzbroje arabským sousedům Israele. Podle odhadu Západu prodal doposud Israel Číně od r.1980 nejméně za \$2 biliony zbraní včetně tanků, letadlové technologie, elektroniky a možná i technologie pro nové M-9 střely "surface to surface" (s povrchu na povrch). Číňané si otevřeli turistickou kancelář v Tel Avivu.

■ FT. LAUDERDALE, USA —

Vůdce sekty černých supernacistů (svrchovaných) napomínal k nenávisti a nařizoval stínání hlav a jiné způsoby vraždění a znetvořování, aby udržoval své následovníky tam, kde mají být," podle zahajovacích slov žalobce.

"Seznam hrůz" obsahoval také občasně vraždy "bílých dáblů, jak je nazval vůdce Jahve ben Jahve, a popravy uvnitř střediska sekty "Temple of Love" (Chrám lásky) v Miami. Jahve, který si legálně změnil své jméno z Hulon Mitchell, Jr na hebrejská slova pro "Bůh, syn Boží", by mohl být odsouzen až na 60 let vězení, kdyby byl usvědčen ze spiknutí a gangsterství-vyděračství. Druhá ve velení po Jahve byla Judith Israel, která si změnila jméno z původního Linda Gaines, a pomáhala Jahvem vybudovat malou sektu v Miami v osmimilionovou říši nemovitého jmění s tisíci přívrženců v 22 státech.

Je obviněna z nařízení dvou

vražd, z dohlížení na vypovězení 27 osob z činžáku (apartment building) zamořeného drogami a z organizování házení zápalných bomb v residenčním okolí Delray Beach, kde obyvatelé odmítli dávat dary její sektě. Bude-li usvědčena, hrozí jí odsouzení k 60ti letému žaláři.

■ WASHINGTON, USA —

Počet vražd v celé zemi byl v minulém roce poprvé přes 24,000, to znamená, že se zvýšil o 580 ve srovnání s rokem 1990, podle odhadu Senátního soudního výboru. "Rok, ve kterém se ostatní svět stal pro Američany bezpečnějším, se stal méně bezpečným pro své vlastní občany," řekl předseda výboru Joseph Biden, Jr. (D-Del.). Senátor Biden vinil toxikomani (drug addiction), "smrtelné zbraně na mnoha ulicích, které jsou snadno k dostání", a stoupající počet násilných mladých mužů, kteří se připojují k "gangům" a zabývají se různými zločinnými činnostmi."

Odhad pro stát Illinois byl 1,270 vražd, což je osmiprocentní vzestup nad r. 1990.

■ NIKOSIE, Kypr —

V řeči, která jasně byla namířena na podporu morálky jeho vojska, iracký prezident Saddam Hussein v pondělí chválil armádu za její odvážnost ve válce v Perském zálivu, která skončila jeho porážkou. Hussein, mluvící při 71. výročí založení iracké armády, řekl, "Iracká armáda odvážně bojovala proti silám nevěřů a zrádců."

Nepřátelé v exilu předpovídali, že Hussein bude odstraněn vojenským pučem, ale zatím na to nic nepoukazuje, že by se to mohlo uskutečnit. I když vojenské síly Iraku byli válkou velice zeslabeny, zůstávají mocným instrumentem proti kurdským povstalcům a šiitským Muslimům.

Czechoslovak Daily Herald

DENNÍ HLASATEL

Established 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402

TEL.: (708) 749-1891 and 749-1898

Second class postage paid at Berwyn, Illinois

Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$ 35.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$25.00	6 months \$ 55.00	\$30.00
12 months \$80.00	\$42.00	12 months \$100.00	\$52.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslané články. Zaslané rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars	
3 months \$ 45.00	\$26.00
6 months \$ 84.00	\$45.00
12 months \$150.00	\$78.00

Přivést zpět Reagana? Mohla by v tom být poetická spravedlnost

Ze všech nápadů, co jsem doposud slyšel o tom, jak přivést naši ekonomiku z úpadku na správnou cestu, nejzajímavější je tento: Přiveďte zpět Ronalda Reagana.

Není překvapením, že redakční stránka Wall Street Žurnálu, která byla depresivní od doby odchodu Reagana z úřadu, otiskla tento svůj návrh. Ale zdá se, že více lidí má ten samý nápad s nadějí, že Gipper (Reaganova předzdivka) nebo někdo jiný, jako jeho znovuzrozenec, by měl sedět v Ovláné kanceláři, snižovat daně, odregulovat vše, co vidí, a zavést ekonomiku a la Reagan.

Jejich zklamání je pochopitelné. Od doby, kdy Reagan opustil úřad, ekonomie spadla do bahniska a vzrůstala velice pomalu pod vedením George Bushe. Máme nyní finanční výpomoc bankám, BCCI skandály, bankroty, zvýšení daní, a zvyšování regulací. A zdá se, jako by nikdo neměl zájem o svatý Grál poptávkové a nabídkové strany ekonomie a v snížení daní z kapitálových zisků, které Bush požaduje, ale ne velice vášnivě.

Čím více myslím na ten nápad přivést Reagana zpět k moci, tím více mne to zajímá. Bylo by to velice zábavné vidět, jak by nás vyvedl z tohoto ekonomického chaosu, který za sebou zanechal a jak a co, by dělal se skutečnou hlavní ekonomickou reformou a taktéž s nedostatkem úvěru, který vznikl z více než mnoha staveb v r. 1980.

Znám jednoho člověka, který se nyní někde schovává v byrokracii Bushe, chytrý člověk, který říká, že rekordy Reagana v mírovém rozvoji byly stavěny z celého seznamu ekonomických faktorů, jaké nyní nemáme.

"Měli jsme 80 milionů tzv. Baby Boomers, kteří dosáhli kritického stáří k půjčkám a koupěschopnosti, a tím poháněli ekonomickou obnovu," poznamenal. Vládní vojenské výdaje přímo vybuchly, a též výdaje na sociální a zdravotní péči. Osobní a korporáční daně z příjmů byly drasticky sníženy. Toto utrácení a jakési snížení daní již nenastane.

Po r. 1982, Federal Reserve Board (Fed. úřad rezerv) který opustil svou silnou proti-inflační politiku a dal zemi dvoučíslné zvýšení peněžní dodávky až do roku 1988 řekl, že se to rozhodně nebude opakovat. Ve skutečnosti, za předsedy Alana Greenspana, byla peněžní politika obzvláště utazena během Bushových let.

Měli jsme mnoho deregulací ekonomických faktorů v r. 1980, obzvláště ve finančních a dopravních oblastech. Deregulace nám nepřinesla žádné výborné výkazy úspěchů jak by měla, protože byla zrušována politikáři. Nyní máme bankovní, úsporné a půjčkové krize, a plný pytel bankrotů leteckých společností. Nesneseme již víc deregulací, a nemůžeme se tak jako tak nic dělat.

Jiným faktorem je, že rok 1980 přinesl s sebou obrovské potřeby zákazníků zboží a služeb, obzvláště ve stavebnictví a trvanlivého zboží. Částečně, protože jsme měli demografické změny, a s menším počtem nově narozených, toto nadšené kupování, které jsme viděli v 1980, se opakovat nebude, řekl Greenspan.

Konečně, za Reagana jsme měli rychlé rozšíření mezinárodního obchodu a investic, které tlačily U.S. ekonomiku kupředu, což rozhodně za Bushe není a pravděpodobně nebude. Za Reagana se nám ukázala globální ekonomika v plné slávě. Nyní, po obdržení iniciálních prospěchů, U.S. podnikatelé a dělnictvo začíná rozumět, proč jsou na ně kladeny požadavky snížení výrobních cen a výdělků.

Můžete všechno toto nazvat jednoduše "kliše", kterého jsme všichni používali: žít nad své příjmy a oddalovat placení až do příští generace; žít pro dnešek, ne pro zítřek. Reagan nikdy neměl rád, když se tak sklesle mluvilo. Věřil vždy v nyníšek, ne v to co bude potom. Řekl, že federální deficit mu nedělají žádné starosti, protože jsou tak veliké, že se postarají samy o sebe.

Mohla by to být legrace na jeden nebo dva dny, mít ho zpátky v Bílém domě, pokoušejícího se zdolat dnešní krizi, krizi, kterou historie ponejvíce položí na jeho ramena. Kde je ten ekonomický rozmach, který nám sliboval, že je na obzoru? Co se stalo se školením naší mládeže? Jak vysvětlí prázdné budovy, zkrachované banky, 10 procent obyvatelstva na potravinových známkách a pesimistickou náladu o budoucnosti naší ekonomie?

Rád bych jej viděl, aby přišel na krátkou dobu tváří v tvář muzice. Ale my všichni víme, že je to nemožné. Má tzv. omezený termín, a tak nemůže být opět prezidentem.

Někteří moudří lidé, které znám, věří, že nejsilnějším argumentem proti omezení termínů je, že to podporuje fiskální nezodpovědnost. Jestliže víte, že musíte opustit úřad po dvou termínech, je ve vašem zájmu sledovat politiku, která žene zem k utrácení. Budou vás za to milovat, a vy předáte svému zástupci to, co zbylo po vás.

Zatímco bych s radostí využil svého pohledu na Gippera jak se potí nad zamítnutím své rozmařilé politiky, že toto vše je zvrhlá nostalgie. Reaganova éra je pryč. Jen následky zůstávají.

Přeložil Carl Hodek s komentářem:

Zde v tomto článku vidíme typického "levičáka", který co může, hodí na bývalého prezidenta, ale naprosto zapomíná, že kdokoliv je prezidentem, je neschopen dělat něco bez Kongresu.

Čím dříve si lidé uvědomí, kdo nás přivedl do dnešní špatné ekonomie, tím lépe. Prezident se může postavit na hlavu a nic mu to nebude platné, když Kongres jistě jeho návrhy neschválí. Má se klást vina tam, kam patří tj. — na náš Kongres, který již po léta zdaňuje občanstvo a potom se diví,

Cisternová loď Conoco Patriot, pokřtěná v Jižní Korei je zobrazena v době, kdy se její konstrukce blížila ke konci, v říjnu. Dvojitý trup lodi poskytuje dodatečnou ochranu proti rozliti oleje. Tato loď je první svého typu, kterou bude používat americká společnost.

že nikdo nic nekupuje a lidé ztrácejí svá zaměstnání.

Nejsem odborným ekonomem, ale vím, že když mám v kapse méně peněz, tak mohu méně utratit, a to platí o každém z nás. Od roku 1986, kdy náš Kongres byl pod převážnou většinou Demokratů, lépe řečeno — socialistů, a ještě za Reagana, tito začali pilně pracovat na zvýšení daní a neskončili, až tento poslední rok. Kousek po kousku odebrali nám položky, vyňaté ze zdanění a nyní jsou velice překvapeni tím, co následuje po jejich socialistické daňové politice.

Můžete vidět mnoho těch, kteří byli pro vyšší daně, jak nám nyní nabízejí pár centů za den, zatímco sami si dávají do kapes tisíce.

Nejhoršími ekonomickými zločinci jsou ve Washingtonu dva Demokrati. Jeden je zástupce parlamentu, jménem Dan Rostenkowski z Chicaga, a druhým je senátor Lloyd Bentsen z Texasu. Tito dva pánové vás plácají po zádech jednou rukou a druhou mají ve vaší kapse. Toto jsou taktéž dva nejmocnější mužové ve Washingtonu a ani halť se nevydá a nepřijme bez jejich souhlasu. Ovšem, a samozřejmě, oba jsou předsedy výborů, které rozhodují o našem peněžním osudu.

Náš prezident Bush je velice blízkým přítelem Dana Rostenkowského, tedy vám, milí čtenáři, nemusím více říkat. Chtěl bych vám jen připomenout, že to byl pan Bush, který v prezidentských debatách s Reaganem v roce 1980 požadoval vyšší daně. Ovšem volby v tom roce prohrál; Reagan udělal velkou chybu zvolením Bushe pro viceprezidentství a zbytek je historii.

Kroužky se mi dělají před očima, když čtu článek, který není nic jiného, než plný lži, a nejhorší je to, že někteří lidé tomu věří a jsou neschopni utvořit si svůj vlastní názor, tj. názor objektivní. Dnešní žurnalisté jsou ponejvíce nakloněni doleva a naprosto jim to nepřipadne, že lžou až se práší.

Žádný z nás není perfektní a taktéž ne prezident, a je mi jedno, kdo je prezidentem, ale v tomto případě obviňovat Reagana za nynější ekonomickou krizi, je nesmysl. Reagan vládl osm let, zatímco naši dva pánové, Rostenkowski a Bentsen, jak se zdá, vládnou na věčné časy a jsou těmi, kteří drží a drželi léta a léta naši peněžní pokladnu. Je na občanech, aby je konečně z jejich úřadů vykopli.

Chicago Tribune — William Neirkirk

ZLEVNĚNÉ ZIMNÍ LETY:

- DO PRAHY \$695.00
- DO FRANKFURTU \$570.00
- DO MNICHOVA \$602.00
- DO VÍDNĚ \$650.00
- Přijímáme již rezervace na přímé lety Čs. aerolinií
Chicago—Praha—Bratislava, které budou zahájeny 4. května 1992
- Lety zahájené od 4. května do 17. června jsou za speciální cenu 599.00 dol.
Po 17. červnu za 888.00 dol.
- Pro zimní dovolenou máme mimořádně levné zájezdy na Havajské ostrovy,
do Mexika, na Jamajku a Floridu
- Lodní zájezdy (cruises) za velké slevy
- PRONAJMUTÍ AUT V EVROPĚ ZA NAŠE LEVNÉ CENY
- NÁVŠTĚVY Z ČESKOSLOVENSKA VYŘIZUJEME RYCHLE ZA VÝHODNÉ CENY

Zavolejte nebo napište o podrobné informace

WEBER TRAVEL AGENCY, Inc.

6805 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS 60402

Telefon: 708-749-1333 — FAX 708-749-1350

evropských chyb.

Všichni američtí ekonomové se v New Orleansu shodli na tom, že bez urychlené privatizace nebude mít současné uvolnění cen (či "liberalizace") žádný vliv na oživení průmyslové výroby: navíc, kvalifikovaní dělníci vyemigrují, a průmyslová základna bude rozkradena.

Co tedy navrhuje Sachs?

Doporučuje, aby nejméně 25% akcií bylo předáno zaměstnancům okamžitě a zadarmo (1). Doporučuje, aby dělníci, manažéři a místní představitelé obcí si sami zvolili podnikové ředitele a řídicí rady, které pak podle svého uvážení — bez nesmyslného vměšování "srandovních" ministerstev — rozdělí zbývající akcie do soukromých (tedy ne veřejných) rukou. Privatizace, Sachs zdůraznil, musí proběhnout decentralizovanou formou.

Larry Summers ze Světové banky tento plán plně podpořil. Všichni ekonomové se v New Orleansu shodli na tom, že další významná lekce z Východní Evropy je, že dělníci a manažéři musí dostat to, co jim plným právem náleží. Sachs uzavírá: "Ironicky, t.zv. volně-tržní reformátoři ve Východní Evropě bojovali velmi tvrdě právě proti zaměstnaneckým akciím. Výsledkem je, že nyní ztratili většinu politických spojenců."

Jestli občané ČSFR již všechny tyto názory za poslední dva roky někde četli anebo slyšeli, pak jistě nejde o podobnost čistě náhodnou.

Mně zbývá jen smutek a rozčarování: celé dva roky jsou pryč. Jestli se již někdo ve vládě a na ministerstvech ČSFR bouří, že: Co ten Sachs? Co Světová banka? Nejdříve nás do toho uvrtají a pak nás v tom nechají plavat? Je to naše chyba, ne jejich. Dva roky jsem varoval, že američtí ekonomové změní svůj názor: učí se a učí se (na neštěstí) na nás. Neokomunističtí dogmatici, opilí mocí a tvrdohlavě trvající na hrubé manipulaci prostých lidí, jsou však neschopni změnit své názory. Sám jsem Sachse kritizoval dlouhá léta, dokud on sám neprohlédl a dokud se nenaučil — jak se to stalo včera. Býti profesorem má své odměny.

Situace je to však pro ČSFR velmi nepříjemná: po ztrátě podnikatelského a obchodního zájmu, ČSFR nyní ztratila i zájem akademiků a teoretiků. Náš reformní "scénář" je nyní ve světě charakterizován nejen jako praktický debakl, ale i jako teoreticky nesprávný a neudržitelný experiment s lidskými bytostmi.

Jde o experiment, který je nejen ekonomicky nemoudrý, ale i hluboce nemorální v celé své filozofii. Škoda. Škoda těch dvou nadějných roků.

Co dělat? Těžko je radit, když už je pozdě, když už se kolo polámalo. Snad jen nějak začít, znovu si získat důvěru zklamaných občanů:

1) Prezident ČSFR musí s okamžitou platností odvolat ministry financí, hospodářství a privatizace. Na jejich místa do červnových voleb jmenovat úředníky a odborníky. Nezachráním tím sám sebe, ale může tím pomoci zachránit národ a jeho hospodářství.

2) Je třeba zahájit rozsáhlý informační a vzdělávací národní projekt: lidé musí poznat pravdu, musí ji pochopit a musí ji přijmout za svou. Čs. ekonomové, kteří dosud nepsali a drželi se zpět musí "vybuchnout" na veřejnosti: trpělivě vysvětlovat podstatu a principy správného ekonomického myšlení. Ekonomika určuje politiku, ne naopak. Strach a opatrnickví již nemají v novém státě místa.

3) Všechny čs. sdělovací prostředky, pokud jsou ještě československé, se musí aktivně zúčastnit informačního projektu. Novinářští nohsledí, kteří se zaprodali k veřejné podpoře nepravdivé klausovské politiky, a tak významně poškodili své vlastní národy, by měli být uvolněni do tržně podnikatelské sféry. Hospodářští odborníci, ne političtí novináři, musí analyzovat hospodářské problémy.

4) Alternativní rozvojové transformační přístupy, založené na urychlené či okamžité privatizaci do soukromých zaměstnanecko-obecních rukou, by měly být představeny a vysvětleny nejen veřejnosti, ale přednostně i parlamentům, vládě a podnikům. Jinak se žádná nová vláda nebude moci úspěšně zhostit bezprecedentního problému záchrany radikálně (za pouhé dva roky) zdevastovaného hospodářství i společnosti.

5) Čs. odborníci, manažéři, zaměstnanci a podnikatelé se musí urychleně zorganizovat a sjednotit v podpoře ekonomicky racionální transformace našeho hospodářství. Nezbyvá mnoho času. Politické strany, které podporovaly dosavadní přístupy, by měly urychleně přepracovat své programy a představit se občanské veřejnosti nově, nezáludně a pravdivě. Všem pseudostranám, uměle a nezákonně vzniklým z bývalého hnutí OF, lze doporučit buďto urychlené rozpuštění anebo konstruktivní splynutí se stranami tradičního typu.

Zbývá již jen několik krátkých měsíců. Čs. veřejnost musí jít do svých prvních svobodných voleb plně informovaná, vyléčená z euforie, rozumná, dospělá a přemýšlející. Jen tak se nám, nám samým a společně, může podařit vytvořit trvalý a prosperující stát. Věřme sobě, věřme svým, a nezdáme své vlastní děti.

kterýkoliv Sovětský vůdce. Dále, Gorbačov neodešel v milosti, ale spíše v nemilosti. Nakonec ho jeho stále manévrování vymanévrovalo z moci způsobem, jaký nikdo neočekával. V zlomku vteřiny se stal prostě nikým, nulou a měl být vděčný za to, že mu bylo dovoleno přečíst resignační řeč před televizními kamerami.

Musí být zdůrazněno, že Gorbačov prohrál svou bitvu způsobem, který, ve vší slušnosti řečeno, z něho udělal hlupáka spíše než státníka. Jeho vlastní lidé nebudou mít o něm vysoké smýšlení, bez ohledu na to, co dobrého pro ně udělal. Je pravda, že mají teď větší svobodu než kdy předtím k vyjádření svého mínění. Ale je stejně pravda, že jsou hladovější a více vystaveni různým krvavým konfliktům mezi sebou a se všemi jinými, než tomu bylo v posledních desetiletích SSSR. A za to ho budou jeho vlastní lidé proklínat, nestane-li se něco horšího.

Gorbačov za sebou zanechal hrozný zmatek. Nikdo neví, jak a kdy tento nepořádek skončí. Chaos, více než pořádek, žije svým vlastním životem. A chaos je v dřívějším Svazu horší než kde jinde na světě. Národ se stal "masou". Autor to nazývá "lumpenizací" a říká, že "lumpenizovaná" společnost jistě bude produkovat nízkou politickou kulturu, a že politická kultura stejně nikdy nebyla slavná v žádném "druhu Ruska". A navíc, nacionalismus a šovinismus, ačkoliv nikdy v Rusku nebo v SSSR nebyly mrtvé, vzplanuly na stupeň rasové nenávisti, která rovněž podkopává jakoukoliv politickou kulturu.

A nakonec vojsko, jak samo víc a víc přiznává, má problémy s disciplínou. Disciplína, která byla vždycky problémem v Rusku i v SSSR, byla nakonec zrestaurována železnou pěstí. Avšak mezitím všichni ti, kteří byli v dosahu loupežných vojsk, měli mizerný život. Dnes, a na to nezapomínejme, toto nedisciplinované vojsko má nukleární a chemické zbraně. Proto si nejsem tak jist, zdali bychom měli vůbec za něco Gorbačovovi děkovat.

Jestli záměrně nebo neúmyslně přivedl svou zem blízko k anarchii, i když to udělal v dobré víře, zaslouží si spíše, aby byl potrestán než aby mu byla provolávána sláva. Státníci nejsou souzeni podle svých dobrých úmyslů, nýbrž podle konečného výsledku svých činů. Gorbačov se podobá rodiči, který zanechal své dítě doma o hladu a zimě s krabičkami zápalek a lahvevi kerosinu. A co víc, doma je ani neopustil, ale když ztratil nad nimi vládu, byl zcela jednoduše vykopnut z domu, k čemuž pokorně přivolil. Nikdo v tomto okamžiku neví, věstí-li Gorbačovovo odstoupení pro svět zprávu dobrou nebo zlou. Doufejme, že je to zpráva dobrá, ačkoliv v takové dobrotě je zřejmý nedostatek logiky. Jestli byl Gorbačov tak dobrý v reformování sovětské společnosti, pak snad měl zůstat déle a dokončit své předsevzetí? Ale byl-li špatný, pak kdo by byl lepší než on?

To neví nikdo. Boris Jelcin je stále ještě záhadou. Kromě toho, je pouze hlavou Ruska, které je zhruba jen polovinou dřívějšího "sovětského národa". Zůstane pouze hlavou Ruska, nebo se pokusí zbudovat Ruskou říši?

Nikdo neště neví, jak odpovědět na tuto otázku. Ale měli bychom na tomto místě připomenout, že když v r. 1917 se dalo Rusko na cestu rozpadnutí, byli to bolševici, kteří se náhle objevili na povrchu a obrátili běh historie. Ruská říše, tentokrát jako SSSR, byla znovu vybudována a dokonce rozšířena.

Ted' je na řadě Svaz SSR, aby se rozpadl. Ale tento rozpad je svědkem znovuzrození Ruska. I když je daleko menší než Rusko Mikuláše II., nicméně je to Rusko. Ale smíří se toto Rusko se svým malým územím? Zvláště když uvážíme, že má jaderné zbraně?

Sedmdesát pět milionů dřívějších sovětských občanů žije mimo hranice své domovské země, plná čtvrtina obyvatelstva. Se sváry mezi etnickými jednotkami je to opravdový soudek prachu.

Fakticky celá ta "Obec nezávislých států," jak je teď pojmenován starý SSR, je teď obrovským sudem prachu, čekajícím na jiskru, na něco, co není nesnadné najít v místě, kde si lidé zahrávají s ohněm.

Gorbačov je sice pryč, ale problémy, které za sebou zanechal jsou tam, a jsou dokonce daleko akutnější než byly v březnu r. 1985, když se dostal k moci. A proto si nejsem jist, že si zaslouží chválu za to, co udělal, když byl u moci. Při nejlepším je ještě příliš brzy, aby mu s jistotou byla vzdána chvála.

Washington Inquirer, 3. ledna 92

SUPPORT RESEARCH. It Works Wonders.

American Heart Association

First National Bank of Cicero
The Foundation of a Solid Community.

CALL ON US! 780-5000

Serving Our Community Since 1921

- 24 Hour Cash Station®
- Two Locations
- Free Parking • Drive-Up Banking
- Complete Trust Services Available

A PINNACLE BANK

6000 West Cermak Road, 2500 South Cicero Avenue, Cicero, Illinois 60650, Phone 780-5000, Member FDIC

Na Ovčie ostrovy v severnom Atlantiku, známe pod menom Faerské ostrovy, sa dostane človek lietadlom z Kodane. Žije tam 47 tisíc ľudí a turisti sem takmer nechodia. Napriek tomu premávajú medzi ostrovami lode a v pomere k počtu obyvateľov je tu dosť ciest pre automobily. Náhodný turista sa môže ubytovať vo vynikajúcich hoteloch, alebo môže dať prednosť jednoduchým penziómom a útlkom pre mládež. Prichádzajú sem prevažne milovníci prapovodnej prírody a tí, čo sa chcú oboznámiť s inak nevidanými vtákmi. Z ostatných ľudí sotva kto počul o súostroví na konci Európy, ktoré patrí k Dánsku. Počet obyvateľov sa podstatne zväčšil po vojne a s ním aj sebedôvera.

Napriek tomu, že dlhujú zahraňujú sedem a pol miliárd dánskych korún, nie sú si istí, či majú zostať verní rybárstvu, alebo ho majú rozšíriť o cudzinecký ruch. Faergovia, ako sa sami nazývajú, nie sú totiž nikaj zvyknutí starať sa o cudzích ľudí a robiť im dajaké služby. Zo 60 tisíc hostí ročne zostane polovica iba päť dní. To v podstate stačí, aby si pozreli všetky zázraky prírody ostrovného sveta s večne zelenými svahmi, ktoré vystavali vulkány pred 50 miliónmi rokov. Bazaltové skaly dosahujú výšky 800 metrov.

Hlavnú radosť z návštevy majú ornitológovia. Napríklad búrliváci tu hniezdia 40 dní, kým zasa odletia nad severný Atlantik. Skalis-

ká na západných ostrovoch sú oblúbeným miestom na výchovu dorastu pre státisíce vtákov. Všetky druhy vtačieho národa a ich hniezda sú na ostrovoch pod ochranou. Zbierať vajcia vtákov je prísne zakázané.

A kto je zvyknutý na dobrý dúšok po jedle, musí si ho priňať sám. Volne sa predáva iba pivo s dva a štvrt percentným alkoholom. Dôsledkom štátneho poručníctva sú samozrejme výstreky: každý obyvateľ starší ako dvadsať rokov, má právo doviezť raz do mesiaca 42 litrov piva, tri litre alkoholických nápojov s obsahom alkoholu do 21 percent a rovnako tri litre s 50-percentným alkoholom. To všetko však nie je pre hostí a turistov, pretože keď už štát tento dovoz povoľuje, každý občan považuje priam za svoju povinnosť, všetko čo dovezie aj sám skonsumovať.

Go against the grain. Cut down on salt.

Adding salt to your food could subtract years from your life. Because in some

people salt contributes to high blood pressure, a condition that increases your risk of heart disease.

American Heart Association

Milan Zelený

Ještě je čas

Obávám se osud této země

Nová kniha, kterou si můžete objednat na této adrese:

PROF. MILAN ZELENÝ
Fordham University — GBA 626 E
113 W. 60th Street
New York, NY 10023

Padají pilíře reformy...

shodnou okolností oba místopředsedové ODS.

Padají však nejen pilíře vnější, ale i vnitřní. Za základní pilíře šokové ekonomické reformy prohlásil V. Klaus:

- restriktivní finanční politiku,
- přebytkový rozpočet,
- privatizaci.

Ve slepé důvěře ve všemocnost trhu jako nejlepšího a nejspravedlivějšího rozdělovatele omezených zdrojů se V. Klaus zapřísáhl, že bude neustále krátiť výdaje státního rozpočtu, ať to stojí, co to stojí. V průběhu roku 1991 se však pod vlivem zoufalého stavu našeho průmyslu a zemědělství tento pilíř zhroutil a vláda byla nucena uvolnit prostředky na odkoupení zemědělských přebytků, oddlužení některých podniků a na částečné vyrovnání důsledků zhořbeného zdražování.

Proto musel koncem roku 1991 V. Klaus se sladkokyselým úsměvem prohlásit, "že restriktivní politika už není v tuto chvíli namístě, protože by se mohlo velmi snadno stát, že bychom ztratili sociální směr".

Ještě koncem listopadu ujišťoval V. Klaus, že se podaří dosáhnout plánovaného přebytku rozpočtu ve výši 6 miliard Kčs. Jako "světově uznávaný prognostik" se zmýlil pouze o 25 mld. Kčs, neboť rozpočet vykazuje deficit 17 mld. Kčs. Maličkost. Renomovaný ministr financí nevěděl to, co ví, každý prostý člověk, že když se nevyrábí, neprodává a propouštějí lidé z práce, tak se výnosy z daní prudce snižují. Přitom plánované výdaje nebyly překročeny a obviňování ekonomických subjektů z toho, že se chovají "socialisticky" je pustou demagogií.

Padl tak další pilíř šokové terapie a jako každý bankrotář bude V. Klaus řešit tento problém machinacemi, vyšším zadlužením a tiskem nových, ničím nekrytých peněz. Každá rodina tak odevzdá Klausovi do kasičky 6500 Kčs, tj. skoro dva měsíční platy.

Konečně se hrouť i privatizační pilíř, který byl prohlášen za cíl reformy a ne za prostředek ke zvýšení produktivity práce a tím životní úrovně. Malá privatizace uvázla na mčlčině, její přínos je směšný a získané peníze se hned prošustrovaly. A jak se ukazuje, bude po volbách nutno se na ní, zejména z hlediska podvodů a špinavých peněz, znovu podívat.

Halasně propagovaná kuponová privatizace — dílo agenta StB, ředitele centra kuponové privatizace D. Třísky — se stala lidovým hlasováním o důvěře v ministra Klause. Namísto očekávaných 4 mil. se první vlny zúčastní něco přes 1 mil. obyvatel a většina z nich ještě jen na základě ne zcela seriózních informací některých investičních fondů. Jestliže z malé privatizace špína jen kapala, tak z velké přímo teče.

Co dodat? Debakl V. Klause je zcela očividný, neboť jeho teorie neobstály v jednoduché praktické zkoušce a podařilo se mu v krátké době přivést do ekonomické i politické katastrofy celý stát. Žádná jiná veřejně činná osobnost neopustí scénu tak dokonale zdiskreditovaná a tak ostře odsouzená. Padla Thatcherová, padl Balcerowicz. Dožijeme se brzy i do třetice všeho dobrého?

Oslava Krištofa Kolumba...

"Columbus 92" — vystava, situovaná uprostřed nádherného architektonického bohatství, poskytuje historické ponaučení pro přítomnost i budoucnost.

Sevila (Seville), blízko přístavu, kde Kolumbus zahájil svou cestu do Nového světa, bude hostitelkou většího a výstavnějšího dobrořečení admirálu zaoceánských lodí.

Zasazena v tomto městě Španělska s bohatou historií, výstava Seville 92" zdůrazňuje "Objevení, jak v historickém, tak ve futuristickém kontextu. (Bude otevřena od 20. dubna do 12. Hjna).

Bezprostředně po Kolumbových cestách měla Sevilla Královskou záruku, která jí dávala monopol na obchodování s Amerikou; Toto andaluské město se stalo střediskem komerční a intelektuální činnosti pro západní břehy Středozemního moře.

Kolumbus je pouze odrazným bodem pro výstavu; Exponáty kryjí 500 let objevů v navigaci, ve vědách a ve vesmíru.

Čtyři pavilony obsahují objevy: pavilon historický, vědecký, námořní a pavilón vzdušného prostoru. Na př. "Pavilon 15. století" je vybudován kolem terénu kláštera Santa Maria z 15. století, kde Columbus "přemítal" mezi svými pohádkovými cestami.

Na "Seville 92" se zúčastní přes sto zemí, včetně USA. Je důležité, že se také zúčastní Mexiko, Peru a Guatemala, země — hluboce dotčené Kolumbovými cestami. Guatemalský exponát "Mayan Time Tunnel" (Tunel doby Májů) ukazuje každodenní život Májů v době před Kolumbem.

V naší vlastní době je Kolumbus přirozeně hluboce politicky znovu ohodnocen a jeho převážně pozitivní vědecké a námořní úspěchy jsou úmyslně zlehčovány. Pochází to ne tak z popírání historie, jako ze snahy zmást mnoho pojmů, které se nehodí do "politicky správného" názoru na svět.

Avšak i v našem arogantním věku je povzbudivé, že slavná města — Janov a Seville a kultury Itálie a Španělska — bez jakýchkoliv omluv zvolila oslavit muže, který hrál tak důležitou roli v "seznámení" Evropy s Amerikou.

Divadelní drobotiny

Jára Kohout

Začátečnice seděla v Hollywoodské šatně a čekala, že bude předvedena režisérovi Hitchcovi. Šel okolo ní a jen tak mimochodem jí pohladil po rameni. Dívče toho využilo a tázalo se: "Budu za chvíli před vámi dělat zkoušku před kamerou. Která má strana je nejlepší?" "Má drahá, ta na které sedíte!"

Ptal se mě režisér Šlégr při filmování Alberta: "Járo, čím to, že ta milostná scéna s Betinkou Tolarovou se ti tak pěkně povedla?" "Když jsme jí natáčeli, já si myslel na telecí na hříbkách. To já rád. A to telecí bylo vidět v mém obličejí!"

Mařenka Zieglerová, jeden čas byla jako mladičká členkou Národního divadla. Později byla ženou herce Grábingra a já s ní hrál několikrát v Uranii a potom v Areně na Smíchově ve hře "Ty vltavské vrbíčky" za ředitele Fencly. Pan ředitel poručil, že s ní musím mít po písni nachtanc, neboli potahec. Já okolo ní drandil jako divej a ona se nehnula z místa. To bylo v roce 1925. Mařenka Zieglerová bývala subreta krásná a také trochu tělnatá. Občas jezdila po Americe. Mohlo to být asi v roce 1906, v Chicagu jí fotografoval ne dosti oblečenou fotograf Mejtřík. Tázala se ho pro jaké noviny to bude. Řekl: "Bude to v Bedekru. To je cestopisný a zeměpisný poradce." Mařenka na to: "Budu v zeměpise? Kterou část ode mne chtějí. Můj sever, můj jih, můj západ nebo můj východ?"

V Americe jsem jezdil často hrát s hereckou společností po venkově. Zájezdy se mě líbily. Denně po páté hodině odpoledne na mě čekali američtí herci před radiem, které bylo v New Yorku a po hlasatelské práci ve Svobodné Evropě jsem svým autem vezl 5 mladých umělců na sever do Catskills, kde bylo mnoho hotelů ve kterých jsme střídavě hráli. Hotely na svém pozemku měli dobře zařízené Playhousy. V hotelu Flager jsme hráli dosti dlouho. Bylo to u města Monticello. Po představení jsme někdy vystupovali jako číslo v hotelovém kabaretě. Naše hlavní herečka Naomi tam několikrát zpívala. Měla píseň, která končila tím, že hodila s podia klíč od svého pokoje na hosta v hledišti. To bylo znamení, že host mohl po představení jí doprovodit k pokoji. Jednou Naomi hodila klíč na mě, když jsem za její písně seděl v sále. Byl konec zábavy a číšníci dávali židle na stoly a chtěli jít domů. Já a zpěvačka Naomi hledali a hledali klíč už dvě hodiny a nenašli ho. Asi zapad za prkna podlahy. Ona chudinka neměla klíč od svého pokoje. Já odejel do New Yorku, protože jsem musel být v 9 ráno v radiu. No a to je vše. Slavný komik Milton Berle měl pokoj vedle a mohl se na chodbě před svým pokojem uřechtat této klíčové historce.

NA DVOŘE
VÉVODSKÉM

Pokračování z min. čísla

HISTORICKÝ OBRAZ

Ale vtom nedaleko nad Hlasivcem zacupaly drobné krůčky a stezníkem dolů spěchala mladá dívka, za níž uvolněné cípy bílého, lehkého šátku, prve à la Marie Antoinette uvázaného, vlály a se třepetaly. „Panno Marjanko! Panno Marjanko!“ volal někdo za ní a hned nato objevil se mladík. Když Mařenka Podhájských zpozorovala a viděla, že před ním uniknout nelze, zastavila nedaleko Hlasivce, kterého však, jak byl černým stínem zakryt, neviděla. Dívče, rychlým během zahřáto, přejelo sobě rukou čelo, pak vzdorně se ohlédlo.

Jak jí ten lehoučký šátek, štíhlý živůtek, krátká suknička a na bělostné punčošce nízké stěvičky s červenou kokardou pěkně slušely!

Její pronásledovatel se přiblížil. Mařenka prveprchala, teď vzdorně čekala, pan Josífek pronásledoval, teď blížil se zvolna, skoro pokorně a ostýchavě.

„Panno Marjanko!“ začal téměř elegicky. „Tak jsem se na dnešní večer těšil, div že jsem neskákal pomyslením, že vás ze zámku doprovodím, že s vámi o samotě promluvíme.“

Mařenka se uštěpačně usmála.

„Nemáte milosrdenství se mnou; čekám na vás u brány, čekám, až všichni přešli — tu vidím, že jste schválně jinudy šla, a když jsem volal, dala jste se na útěk, panno Marjanko!“ Hlas jeho zněl elegicky.

„Co chcete? Pořád mne sužujete; vidíte, vždycky jsem s vámi ráda mluvila, ale od nějakého času mne špehujete, podezříváte, toť bych nesměla s nikým ani slovíčka promluvit!“

„Oh, můžete, kdož by vám bránil? Ale — když, vidíte, bojím se o vás, protože — hm, když ten Talián je takový; kdybyste věděla, jak to upřímně s vámi myslím, jak bych všechno pro vás udělal, jak vás tuze rád mám, jinak byste se mnou nakládala, třeba bych nebyl takový zpěvák, třeba bych neuměl tak mluvit a tak očkem házet jako ten Arnoldi.“

Tu již skoro namáhavě mluvil, a povzdechнув, utřel si čelo.

Mařenka se zasmála.

„Jste vy dětina, pane Josífku! Co vám udělal Arnoldi? Že se někdy na mne usměje, že několik slovíček se mnou promluví? Což nehovoří také s jinými? A proč bych se ho bála, proč bych se mu vyhýbala?“

„Hovor není jako hovor — můj bože, jen slovíčko a už ho dost. Já nevím, mně jako by skála srdce tlačila, když ho s vámi vidím. Tak jako na něj, nikdy se na mne nesusmějete a nepromluvíte; a máte takovou důvěru k němu, že jste mu chtěla dát to taliánské psaní přečíst!“

„Kdybyste mu rozuměl, dala bych je vám; vy ve všem něco vidíte.“

„Panno Marjanko, tedy opravdu — abych se nesooužil, prosím vás, neřekl vám dnes, že vás — má rád, nenabídl —“

Nedomluvil.

„Už vidím, že mne chcete jen trápit; řekla jsem už, co si myslím, a vy začínáte znova. Co chcete?“ odbylo jej podrážděné děvče, a dávši mu zkrátka „dobrou noc“, chvátalo jako laňka stezníkem dolů.

Do Josífka jako by udeřil. Nežli se z překvapení vzpamatoval, zmizela dívka a nebylo pomyslení, aby ji následoval. Už dlouho se žárlivostí soužil; dnes chtěl, aby vše se vyjasnilo, aby jistoty a pokoje nabyl, a hle, zase všechno zamotáno, a jemu ještě horší muka zůstavena. Teď jí ještě rozhněval! Mařenka se hněvá, ublížil, krivdil jí! Chtěl za ní, ale dnes už ji neuvidí — ó kéž by jen slovíčko mohl s ní promluvit, kéž by uslyšel, že se nehněvá! Co to vyvedl!

Vtom se od tmavého houští oddělil stín a před ním na chodníku stál měsícem ozářený Hlasivec.

„Pan sekretář!“ vypravil ze sebe Podhájského pomocník.

„Znáte mne?“ pravil usmívaje se Hlasivec.

„Ano, pane sekretáři.“

„Bezděky stal jsem se svědkem vašeho zármutku. Buďte ujistěn, že budu diskretní. Kdopak jste vy?“

„Já, prosím — jsem — Josef Kořínek, podučitel Náhodský.“

„Buďte dobré myslí! To byl jen mráček, přehánka. Ukvapil jste se, ale všechno se dá napravit. Bude-li nutno, promluví za vás, třeba i po italsku. Jen mějte důvěru! A ještě něco! Když jsem tolik náhodou vyslechl, povíte mi snad také, kdo ona čiperná dívka?“

Josífek pověděl.

„Je pozdě už, pane Kořítku, a rád bych s vámi ještě leccos promluvil. Směl bych vás požádat, abyste mne zejtra navštívil?“

Pan Josífek, jsa jako vyjeven, ochotně a hluboko se uklonil. Hlasivec, určiv ještě dobu, podal mladému učiteli ruku. Rozešli se. Josífek k městu, Antonín na zámek.

Již tolik dnes o tom italském zpěvákovi slyšel! Holub mnoho o něm vypravoval a zavadil také, jako by Arnoldi požíval zvláštní přízně paní vévodkyně.

Jak o hostině naň hleděl! A ten mladý učitel pouze žárlí, či by dobře viděl? Buď jak buď, dnešní náhoda neuškodí.

Zabrán v myšlenky prošel branou dokořán otevřenou. Šel nádvořím, až je přešel, až se na druhém ocitl a bezděky pohlédl nahoru tam, kde se v záři měsíční leskla okna direktorova. Marná však cesta!

Ale slyš! Z daleka zazvučel tlumený, chvějící se zvuk — lesního rohu hlas; zní, umírá, a teď zajásal poznovu. Hlasivec šel za hlasem, až se dostal k bráně vedoucí do stromořadí. Byla otevřena. Líbezná hra vábila jej, neodolal a vyšel. Vstoupil pod šerou klenbu mohutných lip, jejichž korunami pronikaly bledé, chvějící se paprsky.

Večerní vítr šoumal v hustých haluzích; jinak ticho, nikde ani človíčka. Hudba zněla z háje za stromořadím.

Teď zazněl druhý roh a v rozmilém duetu rozléhalo se ztlumené, bolné adagio tichou, jasnou nocí.

Hlasivec pln udivení naslouchal. Kouzlo noci a hudby zajalo mu veškerou mysl.

Chtěl stromořadím dále, ale sotvaže popošel několik kroků, stanul znova, jakoby hudbou přimrazen.

Veselá, lovecká fanfára zajásala tam v háji a pahorky kol a mohutné lesnaté stráně ozvěnou ji opáčily.

Z bedlivého, vroucího naslouchání vytrhl Hlasivce štěkot psa, jenž najednou se kus před ním objevil. Pak ozvalo se několik psích hlasů a již hnalo se tryskem několik chrtů proti mladému sekretáři.

Rázem však zarazili a přestavše štěkatí, vrátili se k tomu, jenž je zavolal.

V hloubi aleje, bledým svitem ozářené, zjevila se vysoká postava mužská.

Měla třírohý klobouk, řasnatý plášť splýval se širokých ramen. Muž ten kráčel zvolna, zastavuje. Zdálo se, že jde procházkou. Těsně při něm drželo se pět různobarevných chrtů, z nichž jeden byl černý jako havran.

Na jasné půdě míhaly se jejich pitvorné, dlouhé stíny.

Hlasivec ustoupiv do stínu košaté lípy, hleděl na neznámého, jenž tak pozdním časem se tu procházel.

Dlouho však v nejistotě nebyl. Ta veliká, složitá postava — hudba v háji zvučící a chrtové, z nichž toho černého ráno v předsíni vévodově spatřil, to vše utvrdilo jej v domněnku, že muž ten je sám vévoda. Je to jeho libůstkou v měsíčné noci za zvuku lesních rohů se procházet. Nechtěl jej rušit, a proto se k zámku obracel. Ale vtom zpozoroval, že vévoda naň kyne, a hned pospíšil k němu.

„Znáte-li rozkaz, že touto dobou nikdo na stromořadí nemá vycházet?“

Překvapený Hlasivec ujišťoval, že nezná, a omlouval se.

„Nuže dobře, zůstaňte.“ Sedl na lavičku nablízku u lípy. Chrti se uložili kolem.

Chvilenu hleděl vévoda svému sekretáři do tváře, pak začal:

„Řekněte mi hned a upřímně, nač jste nyní myslil?“

Podivná otázka!

„Výsosti, stál jsem předtím na nádvoří a tiché budovy starožitného zámku vzbudily ve mně vzpomínky na minulost, až lahodná hudba mne probudila a skutečností navrátila, vlastně —“

„Nuže?“

„Myslil jsem, poznáv Vaši Výsost, jak šťastným býti ráčíte.“

„Aj, proč?“

„Vzpomněl jsem, že nedávno na tomto místě spatřil jsem ubohou ženu, bédující a utýranou. Ale dnes již nepláče, dnes má muže svého i děti a zproštění jsou dluhu a starostí.“

„A mé štěstí?“

„Vaše Výsosti, myslil jsem na to, jaká to veliká radost a štěstí, stírat ubohým slzy, mírnit jejich žal a oblažovat je.“

„Rozumím.“

Vtom zaslechli zpěv, jenž se dále v stromořadí ozýval.

Hlas byl zvučný, ač nevytříbený, píseň prostá, ale dojemná.

Vévoda mrzutě se obrátil.

„Nějaký venkovan,“ oznamoval Hlasivec, po zvuku se ohlédnuv, „tam kráčí přes alej. Nese na ramenou nástroj, snad to robotník, jenž z nějakého dvora na blízku domů se vrací.“

„Tou dobou? A zpívá si vesele. Buďte mým tlumočnickem. Rád bych věděl, jakou ten zpívá.“

Oba naslouchající sklonili hlavy.

Bylo slyšet slova:

*Ten direktor parukář,
sám největší pletichář,
bije nás
jako ras:
zasloužil by sám provaz!*

*Pane Bože veliký!
smiluj se nad sedláky;
přijmi je
do nebe
a pány ať čert veme!*

Zpěvák dal se šourem přes stromořadí a zmizel ve stínu. Zpěv vždy slabší bylo ještě chvíli slyšet, slova však splynula v nápěvu.

Hlasivec přeložil první sloku.

„Je to všecko?“

„Druhá je ostřejší, Výsosti.“

„Jen věrně.“

Když vévoda obsah písně uslyšel, usmál se.

„Pěkně to s námi smýšlejí. Ten ubohý Vrána!“ a znova se pozasmál.

„Je to stará píseň, svědčící, že lid —“ mýnil sekretář.

„Snad se také nyní dobře hodí. Pojďte!“ a vstav, zamířil k zámku. Hudba, předtím umlknuvší, ozvala se znova, ale tišeji. Zněla lahodně jako sladké „dobrou noc“.

Vévoda cestou mlčel. Teprve když branou prošli, pravil:

„Připomenul jste mne prve na Kramolnu. Přemýšlejte, abyste mi mohl podat určitý návrh.“

Sekretář radostně byl překvapen. Děkoval vévodovi a poznamenal, že až Jeho Výsost poručí, skromné mínění své přednese.

„Co by mi vyneslo, kdybych je přijal?“ náhle optal se vévoda.

„Vaše Výsosti, tisícové by vám děkovali, tisícové by se milostí vaší povznegli z bídy. Vaše Výsost by otevřela jim bránu k lepší budoucnosti.“

Vévoda nepromluviv vážně se podíval na Hlasivce.

Lesních rohů hlas dozněl; jen bledý paprsek bloudil stromořadím a noční vítr ztichounka šoumal v tmavých korunách lip. Stráž, les i dolina dřímaly a starý zámek Náchodský pohroužil se v hluboký spánek. Luzná červnová noc.

Všecko usnulo: stará sláva, nádhera, ctižádost, dvoření i sluha. Všecko usnulo.

Všecko?

V třetím pokoji bytu direktorova spočívala na bílých poduškách sličná Eliška. Nespala.

Tichá, srdečná radost zůstala jí po prudkém dojmu. Antonín je tu, a zůstane, neodloučí se od ní. Bude mu nablízku, bude jej vidat a s ním mluvit!

Vzpomněla na strýce, mrzutou tetu, která jí dnes všelijak zaměstnávala, že ani přes práh, ba ani k oknu nemohla. Když pak večer tiše z postele se k oknu přikradla, již tam s druhého lože ozval se tetin přísný hlas, co prý u okna hledá?

Co mu řeknou? Jak jej uvítají? Ah, strýc — ten ne-dobře o něm smýšlí, a teta? Ó, kéž by s Antonínem už mohla promluvit, aby mu všecko pověděla. —

Bledý paprsek padal vysokým oknem, jehož záclony byly odhrnuty, v útulnou nevelkou ložnici princezny Johany. Kmitavé, nejisté světlo chvělo se na bohatých kobercích, na tygří koži, u bělostného lůžka rozložené.

V roztomilé komnatce panovalo tajemné šero i bledý zásvit jako ve svatynce. Kněžka její v bělostném nočním rouchu seděla na kraji svého lože pod otevřenými, rozhrnutými nebesy.

Tmavé, zářící oči princezny Johanky utkvěly na obraze krásné a nešťastné Alžběty Smiřické.

Vzpomínajíc na její osud i na sebe myslila.

Nedbala stavu a předsudků, srdce její znalo jen lásku a ne rozdily, a za to trpěla. Rozjímajíc o neštěstí té slečny, viděla jejího milovníka — známou, milou tvář.

Za takovýchto nocí sedával ten cizinec tam v příkopě pod bezem, toužil a zpíval. — Tou dobou Alžběta snad právě v těchto místech touhou mřela, až přemohši se,

dolů sestoupila. Jak šťastná! Mohla se s ním sejít, mohla s ním mluvit. Ale ona! Ani na krok není sama.

Nechť! Což jí překážky, což jí bránění. Což jí titul, což jí všechno bez lásky! Byť i snad trpěla! Bylo by to pro něho! Ach, Arnoldi!

Vstala a přistoupila k oknu.

Za toho tajemného světla, v tom vlažném, opojivém dechu líbezné noci mladá touha jen palčivěji vzplanula a ohnivá mysl tím horoucněji zalétala k mladému muži, jenž jí byl jedinou touhou a myšlenkou.

Luzná, červnová noc.

XI.

AUDIENCE

Záhy zrána roznesla se po celém zámku pověst o vě-rejším večeru. Vypravovali si, jak nižší, tak vyšší z dvo-řanstva a služebnictva, že vévoda nad obyčej dlouho do noci trávil v stromořadí, procházej se tam za zvuků rohové hudby. Tak bývalo jeho obyčejem, kdykoliv na panství dlel, ale to všechny překvapovalo, že u sebe měl toho nového sekretáře.

Jindy tou dobou nesměl nikdo do aleje ani vkročit; tentokrát bavil se vévoda s Hlasivcem, který jej až k vévodské ložnici doprovodil. Vypravovali si, jak nová-ček ten mílostivě byl propuštěn, jak laskavě vévoda s ním jednal. Věděli všecko navias, ba ještě více, než by sám sekretář pověděti mohl.

Téhož rána potkal na nádvoří Arnoldi vrchního.

„Ráčil jste o věrejšku slyšet, pane direktore?“ tázal se zpěvák, a hned jal se vrchnímu vypravovat, co byl slyšel o Hlasivci.

„Hm, brzo kořínky zapouští.“

„Ale neračte zapomenout, že je na panském dvoře a tu je půda hladká jako led, pane direktore.“

„Vévoda není tak vratký ve své milosti.“

„Žádná přízeň nemá dubových kořenů. Ostatně se potvrzuje, co jsem včera pozoroval. Všimli si toho i jiní, jak jej dojal pohled na vaši sličnou neteř.“ Oko Arnoldiho pátravě spočívalo na tváři vrchního, jež se zachmuřila.

„Než to by nám prospělo,“ pokračoval Arnoldi, usmívaje se, „neboť, pane direktore, láska kalí zrak.“

Direktor se usmál, ale nebylo to ze srdce. Pozvav Arnoldiho na návštěvu, odešel. Zaměřil ke kanceláři.

„Jen milujte, milujte!“ myslil Arnoldi; „mladému se hlava zatočí a tento starý — oh, miluje-li starý, to hůře s ním nežli s tetřevem.“

Toho rána se Hlasivec pozdě probudil.

Pozdě ulehl a pozdě usnul.

Na mysli tanuly mu věrejší den a noc. Tolik toho zažil, tolik se dověděl a poznal!

Vzpomínal na Elišku, na vrchního, na Arnoldiho, a z toho hned na vévodkyni, a pečlivě se oblékal.

Vázal, převazoval, upínal, až na něm vše bylo jakosklo. Chutě vyšel.

Dnes proto se tak pečlivě strojil, poněvadž měl předstoupit před dámy.

Pokračování v úterý

Zajímavé články z československého tisku

Chováme se někdy hůř
než barbaři

Nový magazín Independent

Špigl, 9. prosince 1991

Na novlinovém a časopiseckém nebi se objeví další nová publi-kace. Jedná se o konzervativní pravlicový magazín Independent, který by údajně měl dávat příleži-tost všem občanům bez ohledu na jejich stranickou příslušnost k vyjádření svých názorů. Abychom nový magazín přiblížili našim čtenářům, položili jsme něko-lik otázek vydavateli nezávislého magazínu Ing. Jaromíru Thumovi.

• Dozvěděli jsme se, že připravujete vydávání soukromého magazi-nu Independent. Co vás vedlo k tomuto rozhodnutí? V dnešní do-bě, kdy je podobných tiskovin všude plno.

Na to bych vám mohl říci, že příčinou byla osobní snaha o novinář-ské uplatnění. Nebyla by to však pravda. Příčina má mnohem hlubší kořeny. Pravdu máte v tom, že tiskovin typu magazínu je všude plno. Jsou však jiné, než je to, co chci vytvořit. Plné pornografie, lascivnosti a mnohdy i hulvátství.

Chybí jim kulturnost. Konečně ani oficiální denní tisky, hlavně ty tak říkajíc „vládní“, či nově kostýmo-vané „bývalé“, nejsou na tom o mnoho lépe. Ty navíc, dle mého názoru, jen balamutí lidi přehrš-lemi polopravd a mnohdy i lží. Víš poledník Špigl je v tom trochu bílou vránou. I když se mně v něm někdy nelíbí docela vše, oceňuji především vaši snahu říkat věci tak, jak jsou. Po pravdě, i když třeba není zrovna příjemná. Postrádal jsem a stále postrádám u nás v lidech kulturnost života. Chceme jít do Evropy, ale chováme se někdy hůř než barbaři. Příčinu vidím v nedostatku možností o otázkách kultury a kulturnosti číst a hovořit. Proto jsem se rozhodl, že se poku-sím tuto mezeru zaplnit. Magazín Independent bude mluvit ke svým čtenářům kulturní formou neje-nom o politických otázkách, ale také o všem, co tíží normální lidi. O ekologii, otázkách zdraví člověka, a nejen toho fyzického, problema-tice podnikatelství s důrazem na řemesla a řemeslnost a nezapo-mene ani na kousek dobré zábavy. Bude magazínem pro lidi a o lidech a věřím, že své čtenáře najde.“

• Řekli jste, že se budete v magazínu věnovat i otázkám politic-kým. Zajímalo by mne, k jakému politickému směru se přikláníte? Většina současného tisku, snad s výjimkou našeho Špiglu, hraje pro nějakou politickou stranu. Jak je tomu ve vašem případě?

Jak je vidět, již jste se předem o mně trochu informoval. Tak asi víte, že jsem členem předsednictva

Pokračování na str. 8

Pokračování v úterý

**Český národní hřbitov
v Chicagu**

již přes 100 let dobře slouží potřebám českosloven-ské krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.
Pohřbívání do země, žehem a do krypt MASA-
RYKOVA MAUZOLEA s křídly dr. Ed. Beneše a
gen. M. R. Štefánika.
Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i
bronzoové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a
ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Paulaski Rd.
CHICAGO, IL. 60630

Poslouchajte náš rádiový program každou neděli
v 9 hodin ráno na WCEV 1450

Zajímavé články z československého tisku

Národně demokratické strany. Mohu vás však ujistit, že magazín a NDS jsou dvě rozdílné věci. Magazín NDS nepatří a nikdy patřit nebude! Jisté je však také to, že bude ve svém zaměření patřit ke konzervativním pravicovým tiskům.

Bude dávat prostor názorům všech lidí, bez ohledu na jejich stranickou příslušnost, pokud budou patřit ke slušným a demokraticky smýšlejícím. Pokud se dokáží k problémům postavit s určitou kulturní úrovní. Lež, podvody a hulvátství budeme vždy vystavovat na pranýř satiry. Myslím si, že kolem nás je toho nedobrého dnes více než kdy jindy. V politice i v životě. Víš Špigl odráží skutečnosti v zrcadle dní, můj magazín bude trochu nadčasový, jako měsíčník ani jiný nemůže být, ale přál bych si, aby byl také nepokrouceným zrcadlem naší současnosti. Jen forma bude trochu jiná."

• **Takže budete do určité míry konkurovat našemu poledníku, i když v jiné rovině. O naší redakci se šíří pomluvy, že jsme redakcí plnou estébáků. Nebojte se, že vás někdo prohlásí za převlečené komunisty hledající nové koryto?**

"Naprostě ne. Budu se jen smát. Tak, jako se směje vaše redakce. Osobně jsem nikdy do roku 1990 nebyl v žádné straně a také jsem neměl žádné koryto. Pro vládnoucí bolševismus jsem byl jen jedním z umlčovaného davu. Trpěli nás protože potřebovali naší práci. Nic víc."

Vážení čtenáři,

obdrželi jsme tři čísla 'Vozíčkáře' - informačního bulletinu Vozíčkářské poradny v Praze. Kdo je to 'vozičkář'? je to tělesně postižený člověk, který používá kolečkové židle. Tito postižení většinou mohou dělat všechno - s použitím vozíčku. Snaží se navázat spolupráci s vozičkáři celého světa, i s krajany-Čechy a Slovák, žijícími v zahraničí. Žádají nás, abychom otiskli zprávu o tom, že existuje jejich časopis Vozíčkář, a že založili organizaci 'Jen nechodíme-liga za práva vozičkářů' v České a Slovenské federativní republice. Říkají, že musejí za svá práva bojovat. Přečtěte si jejich zajímavou zprávu:

Vážení spoluobčané,

i my nejtíže postižení-vozičkáři očekáváme od naší nové společnosti důstojnější podmínky k životu. Po celá desetiletí jste byli vy, zdravá veřejnost, udržováni v přesvědčení, že lidí používajících vozík pro nechodící je zanedbatelně málo, že takřka neexistují - a pokud ano, tak o podobné jedince, vzácně se vyskytující, socialistický stát velkoryse pečuje. Ano, pečoval, dílem tak, že nás zavřel v pastích bytů s

IX. SLET 1992

Toronto, June 26. - 28.

ZPRAVODAJSTVÍ IX. SLETU SOKOLSKÉ ŽUPY KANADSKÉ Toronto 26.-28 června 1992

Číslo 1.

Leden 1992.

Novým rokem vstoupilo sokolstvo do 130. roku své činnosti ve službě a v prospěch národa zahájené založením Sokola 16. února 1862 v Praze. Letošní rok je pro sokolstvo zvláště významný, neboť obnovená Československá obec sokolská, sdružující nyní ve vlasti přes 100 tisíc členů v 600 jednotách, v něm činí poslední přípravy na XII. všesokolský slet v Praze r. 1994 jehož se opět, po 46 letech, zúčastní sokolstvo z celého světa, včetně letecké výpravy Sokolské župy Kanadské.

Sokolstvo v Kanadě, které v uplynulém roce oslavilo 80. výročí založení prvních dvou sokolských jednot v Kanadě, vstoupí letos do devátého desetiletí své činnosti IX. župním sletem Sokolské župy Kanadské, který se bude konat ve dnech 26.-28. června 1992 v Torontu.

Předběžný sletový pořad: **Pátek, 26. června 1992** - celý den: sletové závody v nářadovém tělocviku, večer: sletový banket. **Sobota, 27. června 1992** - celý den: sletová soutěž v odbíjené, večer: vyhlášení vítězů, sletová veselice. **Neděle, 28. června 1992** - hlavní sletové vystoupení všech cvičenců a cvičenek.

Kromě cvičenců a cvičenek z Kanady, zúčastní se sletu příslušníci amerického sokolstva - Americké obce sokolské, Slovenské tělocvičné jednoty Sokol v USA a Dělnického Amerického Sokola. Účast již také ohlásila delegace sokolstva z Evropy.

Na hlavním sletovém vystoupení budou předvedena společná cvičení prostrná všech složek - žactva, dorostu a členstva; součástí pořadu budou také zvláštní cvičení žen s obručemi, ukázky cvičení na nářadí a závody župních družstev v štafetovém běhu. Cvičenci a cvičenky Americké obce sokolské mimo to ve zvláštním vystoupení předvedou skladbu cvičení mužů a žen a pořad hlavního vystoupení bude doplněn vystoupením národopisných tanečních skupin.

Závody v nářadovém tělocviku budou sestávat z obvyklého šestiboje mužských složek v povinných sestavách (hrazda, bradla, přeskok, kůň na šíř, kruhy, prostrná) a čtyřboje ženských složek v povinných sestavách (kladina, bradla o nestejně vyšší žerdí, přeskok, prostrná). Bude-li dostatečný počet přihlášek, budou také uskutečněny závody žen a dorostenek v moderní gymnastice. Sletové soutěže v odbíjené se zúčastní družstva mužů a žen kanadských a amerických sokolských jednot.

Většina sletových podniků bude soustředěna ve východní části Metropolitního Toronta, ve Scarborough. Hlavní sletové vystoupení v neděli 28. června bude na stadionu Birchmount, u křižovatky ulic Kingston Road a Birchmount Road, sletové závody v nářadovém tělocviku a sletová soutěž v odbíjené se budou konat ve velké dvoraně střediska Variety Village, nacházejícím se v těsném sousedství stadionu. Středisko Variety Village i stadion Birchmount jsou dobře dosažitelné veřejnými dopravními prostředky.

Ubytování pro sletové účastníky bude z větší části zajištěno ve středu města Toronto, částečně také ve Scarborough v blízkosti stadionu Birchmount. Zájemcům o ubytování podá informace: Sletový výbor Sokolské župy Kanadské, 740 Spadina Avenue, Toronto, Ontario M5S 2J2 Canada.

Jen nechodíme

architektonickými bariérami, ještě lépe za zdmi ústavů - to abychom nebyli na očích, abyste vy mohli pochodovat k světlým zítřkům rozvinutého socialismu a komunismu bez zbytečného ohlížení za těmi, jimž osud takřkajíc nastavil nohu. Jako bychom nebyli. Což se skutečně podařilo. Úvahy to byly ovšem veskrze scestné, podstrkovat přesvědčení, že všecko je v pořádku, že tady nemáme v sociální a zdravotnické sféře jediný problém, lze kvalifikovat jako úmyslné zamlčování mnohdy zahanbujících skutečností. Vždyť stačí jeden chybný krok, trocha náledí na silnici a nezaviněná havárie... Dělicí hranice mezi vámi a námi je neuvěřitelně tenká! A co potom...;

Protože o nás prakticky nic nevíte, vzniklo naše volné sdružení - Liga za práva vozičkářů.

Chceme vám říci, že skutečně

Vozík kompenzuje naši vadu tak, jako mnohým z vás brýle vadu zrakovou. Na brýle si již každý zvykl, jenže my jsme pro nezbytnost používat vozík - diskriminováni. V čem a jak, o tom ví veřejnost žalostně málo.

Co vlastně chceme

Nic mimořádného. V zásadě pouze to, co umožňuje smysluplný život. Chceme mít možnost bydlet v bytech, které pro nás nejsou vězením, pracovat podle svých sil a schopností, nejen zavřeni doma, ale i v kolektivu na pracovištích, mít možnost cestovat veřejnou dopravou, nakupovat v obchodech, 'chodit' do kin a divadel, jezdit na dovolenou... Navzdory vozíku jsme normální lidé, proto odmítáme alibistický soucit, proto voláme po odstranění diskriminace - berte nás jako své normální spoluobčany.

Zbierka pre Handicapovaných v ČSFR

Neoveský

V pondelok 11. júna sa v jednom z najrenomovanejších hotelov New Yorku v Praze, konala slávnostná recepcia. Jej účelom bola zbierka pre Československú spoločnosť pre handicapovaných, čiže telesne či duševne postihnutých. Jej organizátormi boli pani Ivana Trumpová, majiteľka hotela Plaza, a filmový režisér Miloš Forman - aby sme spomenuli iba dve z celého radu mien newyorskej "high-society". Hlavným hostom recepcie bola československá "first lady", pani Olga Havlová, ktorá prevzala patronát nad československou spoločnosťou pre handicapovaných, jednej

Phenylketonúria už nie je nekonečnou záhadou

RFE

Učiteľia v americkom mestečku Lynchburg, v štáte Virginia, nikdy nevedeli, čo si majú myslieť o jednom zo svojich žiakov Holmsovi Mortonovi — neučil sa, cez vyučovanie sa nudil, zato ale vo voľnom čase navštevoval knižnice a dlhé hodiny čítal filozofické diela a knihy od Williama Faulknera. V čase, kedy už bolo jasné, že Morton nezvládne maturitnú skúšku, opustil školu a začal pracovať ako kurič na lodi. Každú svoju voľnú chvíľu venoval atómovej fyzike a matematike, až sa mu napokon predsa len podarilo zložiť záverečné skúšky.

Istého dňa čítal odborný časopis, v ktorom sa jeden z článkov podrobne venoval dedičnej chorobe, známej pod skratkou PKU — Phenylketonúria. U detí, ktoré trpeli touto genetickou chorobou, nedochádzalo k štiepeniu jednej z aminokyselín, ktorá viazala bielkoviny. Z toho dôvodu sa potom zhromažďovali v organizme toxické látky, ktoré postupne napádali mozog.

V roku 1975 sa zapísal 24-ročný Morton na Trinity College v Harforde a začal sa intenzívnejšie zaujímať o detské nemoci. Popri štúdiu vypomáhal v nemocnici v oddelení pre telesne postihnuté deti. O štyri roky neskôr sa oženil s dcérou lekára a zapísal sa na lekársku fakultu Harvardovy univerzity. Povinnú prax absolvoval Holmes Morton v bostonskej nemocnici a definitívne sa rozhodol venovať chorobám, ktorých pôvod je v poruche látkovej výmeny. Po ukončení univerzity prijal ponuku nemocnice vo Filadelfii, ktorá sa stala jeho dôležitým životným medzníkom.

Počas, takzvanej, vizity na detskom oddelení, si všimol doktor Morton výsledky krvného obrazu 4-ročného chlapca Dannyho Lappu, ktorý ukazoval rozporné hodnoty. Z rozhovoru s rodičmi sa dozvedel, že do 14-tich mesiacov bol malý Danny celkom zdravý, potom nečakane dostal hnačky a jeho organizmus začal postupne slábnuť. Pre doktora Mortona to bol jasný prípad už spomínanej choroby, ktorej podstata je v neschopnosti štiepenia jednej z aminokyselín.

Osud malého Dannyho Lappu bol zaujímavý nielen pre doktora Mortona, ale aj pre samotnú medicínu. Danny pochádzal z rodiny, patriacej do náboženskej sekty Amish, ktorej stúpeni emigrovali v 18. storočí zo Švajčiarska do Spojených štátov. Ide o sektu, ktorej členovia odmietajú akúkoľvek techniku, ich dopravným prostriedkom sú výlučne kone, dôraz kladú na rodinnú súdržnosť a pracovitosť, najmä v poľnohospodárstve. 16 tisíc príslušníkov Amish, žijúcich v oblasti Lancaster County, uzatváralo manželstvá výlučne medzi sebou, čo spôsobilo u ďalších generácií genetické poruchy.

A tak sa doktor Morton jedného dňa vydal na cestu medzi členov sekty Amish s úmyslom: odobrať krvnú vzorku maximálnemu počtu detí a poslať túto na podrobné vyšetrenie do laboratória. Bol, totiž presvedčený, že podobnou genetickou chorobou trpí medzi príslušníkmi sekty viacero detí. V jednotlivých farmách ho prijali s nedôverou, ktorá ale doktora Mortona neodradila od jeho úmyslu. Navštívil viacero rodín, v ktorých sa ich členovia zriekli svetla, žili v jednoduchých príbytkoch a obliekali sa do šiat, pripomínajúcich lanové košele. Už v rodine Millerových sa presvedčil, že jeho podozrenie bolo oprávnené — zo sedem detí bolo päť telesne postihnutých, z nich dve už zomreli.

Doktor Morton putoval od farmy k farme a počiatočnú nedôveru premieňal na priateľstvo; v nektorých rodinách sa neraz zdržal aj cez noc, prípadne tu strávil víkend. Výsledky jeho lekárskeho výskumu však už natoľko príjemné neboli. Zistil, že každý siedmy stúpenec sekty nosí v sebe zárodok tejto genetickej choroby. Keďže podľa overených skúseností vedel, že pre vývoj dieťaťa je najdôležitejších prvých šesť rokov jeho života, rozhodol sa zamerať na toto obdobie.

Liečebných metód nebolo veľa po ruke, a tak siahol doktor Morton k takzvanej proteinovej diéte. "U detí vo veku Lucie Millerovej" povedal, "sa už choroba liečiť nedá, ale môžeme sa pokúsiť o jej zlepšenie."

Lucia začala užívať liek Natron, napomáhajúci látkovej výmene v organizme, Riboflavin, pila veľa tekutín a jedla stravu, bohatú na vitamíny, zato ale s minimálnym obsahom proteínu. Výsledky sa dostavili už o krátky čas: Lucia zrozumiteľnejšie hovorila a začala sa učiť písať. Keďže časté cestovanie medzi farmárov sekty Amish bolo príliš namáhavé, rozhodol sa doktor Morton založiť vlastnú kliniku, v ktorej by sa mohol plne venovať liečeniu detí. S týmto plánom súhlasila aj jeho manželka Karolína a spoločne sa vybrali do banky, aby si hypotékou na vlastný dom vybavili kredit. Stavba kliniky pokračovala rýchlo, pretože stúpeni sekty Amish poskytli zdarma svoju pracovnú silu; v apríli 1991 stavbu dokončili.

Prvý pacient kliniky nedal na seba dlho čakať, vlastne, bola to pacientka Barbie Ann, ktorá mala necelý mesiac; na chorobu upozornila hnačka. Doktor Morton predpísal opäť Natron a veľa tekutín. Rodičia starostlivo dodržiavali pokyny lekára a o nejaký čas prišli opäť na kliniku; doktor Morton Barbie Ann vyšetřil a povedal: "Vaše dieťa je absolútne zdravé a mimo nebezpečenstva..."

Nobelova cena za medicínu

Marie Puldová, RFE

Letošní Nobelova cena za medicínu byla udělena dvěma německým fyziologům v oboru cytologie — 47ti letému Erwinu Neherovi z Institutu Maxe Plancka v Goettingenu a 49ti letému Bertu Sakmannovi z Heidelbergu.

Oba vědci vyvinuli v roce 1980 metodu, která umožňuje sledovat komunikaci jednotlivých buněk organismu mezi sebou až do nejmenšího detailu. Tím je dán předpoklad k dokonalejším způsobům léčeni nemocí, jako jsou například epilepsie nebo cukrovka. Nobelova cena za medicínu byla dotována jedním milionem dolarů.

Každá živá buňka je obklopena membránou, která ji odděluje od jejího okolí. Jednotlivé buňky komunikují mezi sebou pomocí takzvaných jónových kanálků. Jsou to určité proteiny — bílkoviny, zabudované pevně do buněčné membrány, které fungují jako průtokový systém a mohou regulovat průtok určitých atomů, zvaných jóny, dovnitř buňky. Na této regulaci závisí život buňky a její funkce za normálních či patologických podmínek.

Nobelova cena za medicínu pro rok 1991 byla udělena za objevení způsobu, jak tyto jónové kanálky fungují.

Dva němečtí fyziologové — Neher a Sakmann vyvinuli společně metodu, která umožnila registraci neuvěřitelně malých elektrických signálů, které procházejí jednotlivými jónovými kanálky.

Erwin Neher a Bert Sakmann byli prvními, kterým se podařilo dokázat, že tyto jónové kanálky v lidském organismu skutečně existují. Před nimi už jiní vědci existenci takových průtoků objevili u nervových buněk, kde slouží k přenášeni impulsů od jedné buňky k druhé.

Tímto způsobem je kupříkladu možné uvést v činnost naše svalstvo.

Práce fyziologů Nehera a Sakmanna ukázala, že prakticky všechny druhy buněk v lidském organismu jako jsou třeba žlázy s vnitřní sekrecí, bílé i červené krvinky apod., mají ve svých membránách zabudovaný pro ně specifický druh jónových kanálků.

Profesor Bert Sakmann se narodil v roce 1942 ve Stuttgartu a vystudoval lékařskou fakultu ve městě Tuebingenu a v Mnichově. Nyní je vedoucím cytologického oddělení v Institutu Maxe Plancka v Heidelbergu.

Profesor Erwin Neher pochází z Landsbergu, kde se narodil v roce 1944. Vystudoval fyziku na mnichovské universitě a na universitě ve státě Wisconsin. Profesor Neher pracoval v sedmdesátých letech na Yalské universitě. Nyní je ředitelem oddělení membránové fyziky v Institutu Maxe Plancka v německém Goettingenu.

Zbierka ...

z prvých nezávislých dobročinných organizácií v Československu za vyše 50 rokov. A pomáhať celou váhou svojej osobnosti šľachetnému cieľu organizácie, to si vytýčila aj "prvá dáma štátu", manželka prezidenta republiky, pani Ol'ga Havlová. "Vzala som si za svoje, pomôcť tejto minulým režimom zanedbávanej časti našich občanov, ako len môžem", citujú noviny "Washington Post" slová pani Havlovej. Dobročinnosť mala v predvojnovom Československu dlhú tradíciu, avšak v "socialistickom zriadení" bola takáto činnosť zakázaná. Iste existovalo niekoľko režimov povolených organizácií, ako napríklad "Zväz invalidov", ale sotva kto vedel, kam šli peniaze, určené na tento účel. Pani Havlová sa odhodlala, že chce dobročinnú činnosť opäť rozvinuť a že bude pomáhať ako sa len dá. A tak uvítala návrh pani Trumpovej a Miloša Formana na usporiadanie newyorskej recepcie. Zúčastniť sa na nej bolo možné iba na pozvánky a vstupné sa pohybovalo od 150 do 500 dolárov. A samozrejme, že sa neodmietali ani dobrovoľné príspevky.

Recepcia, ktorej výt'azok šiel na konto Československej spoločnosti pre handicapovaných, prvé takéto podujatie svojho druhu v zahraničí, bolo viac ako úspešné. Svedčí o tom aj skutočnosť, že na konto spoločnosti pribudlo vyše 60.000 dolárov. A aj pani Ol'ga Havlová, ktorá prevzala záštitu nad Spoločnosťou, sa na výbornú zhostila tejto svojej novej úlohy na ktorú si ešte len zvyká. Na rozdiel od západných krajín, kde sa manželky prezidentov a hláv štátov angažujú vo veciach verejných, nebolo toto "na východe" zvykom. Svojou skromnosťou a i počiatočnou neistotou zoči-voči bleskom fotografov a televíznych kamier, si pani Havlová získala srdcia newyorskej a krajanskej "smotánky" a hlavne získala ich srdcia a obrazne povedané "otvorila aj ich peňaženky" v záujme dobrej a šľachetnej veci.

Na záver treba dodať, že na úspechu večierka sa podieľali aj ďalší členovia newyorského výboru Československej spoločnosti pre telesne postihnutých, napr. pani Wendy Luersová, manželka bývalého amerického veľ'vyslanca v Prahe; Martina Navrátilová; pani Nancy Kissingerová a ďalší.

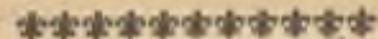
VŘELE DOPORUČUJI vyčistit koberce a čalouněný nábytek od výše uvedeného Chris. Několikrát mi čistil koberce a též restaurant Plaza, jehož jsem býval majitelem.

— Zdeněk Kresl

Čistím koberce

a čalouněný nábytek. Volejte kdykoliv, Chris - (708) 863-4113.

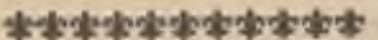

IJK TRANSLATION SERVICE

z češtiny do angličtiny a naopak

I. J. Kovar
P.O. Box 313

Riverside, Il. 60546
or call (708) 442-7115

HELP WANTED

Day care person for infant. Full-time, daytime only. Must speak some English. References required. Westchester. Call after 6 p.m. or leave message 708-865-1898

Kde možno koupit HLASATEL:

- Austin a Čermák Rd. Cicero — stánek
- Prague Sausage 6312 W. Čermák Rd., Berwyn Pouze nedělní
- Minařík Bakery 5832 W. Čermák Rd., Cicero Pouze nedělní
- Redakce Hlasatele 6426 W. Čermák Rd., Berwyn
- Fred Pancner 6514 W. Čermák Rd., Berwyn
- Roh Oak Park & Čermák Rd. Berwyn — stánek
- 26th & Ridgeland Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & Ridgeland Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & East Ave. Berwyn — stánek
- V New Yorku: Candy Store 1437 - 1st Ave., New York, NY

MIKI SPIGL

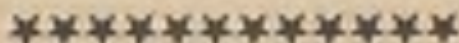
Cermak Road Realty
6226 záp. Cermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4600

WESTCHESTER

Překrásný, dvourodinný (plus pro rodiče), na zakázku stavěný dům, 7 — 7 plus, 3 ložnice, balkon a obrovské kuchyně.

STICKNEY

Dům pro osm rodin: 4 byty dvouložnicové a 4 jednolůžnicové. S 20ti procentní zálohou, dům se splácí sám. Volejte o informace.

HLEDÁM PRÁCI

Mladá žena, 27 let, by ráda touto formou inzerátu sehnala jakoukoliv práci — nejraději v dopoledních hodinách, částečná znalost angličtiny. Volejte Jarku kdykoliv
Tel. (708) 656-2842

HLEDÁ SE

Hledám dobrého a laskavého člověka nebo lidi k opatření peněz na záchraně svého domova. Můžete-li pomoci jakýmkoliv způsobem, pošlete prosím odpověď co nejdříve na adresu: Donica, 2237 So. Wolf Rd., P.O. Box 354, Hillside, IL 60162.

RŮZNÉ

STE OBÉZNY (tlustý)? Cítíte se stále unavený? Naturálne produkty patentované v USA vyriešia vaše problémy vo veľmi krátkom čase, garancia (mesiac); v prípade neúspechu vrátíme peniaze. Tel. (312) 342-2672 po 8:00 P.M.

RŮZNÉ

Americká spoločnosť hľadá spolupracovníkov — lekárov — dealerov — kaderníkov — pedikúrov — a iných. Tel. (312) 342-2672 po 8:00 P.M.

Poslouchajte
Československou
půlhodínku
na radiové stanici
WCEV 1450 AM

každou
středu a
čtvrtek
v 8.05 večer
řídí Jerry Jiráč

Help Your Heart

American Heart Association

Stroke Is a Disease That Hits Home

Stroke seems foreign to you? It shouldn't. It's an American problem. In fact, it's the No. 3 killer in the United States, behind heart attack and cancer. About 150,000 of 500,000 stroke victims die each year, the American Heart Association says.

So learn about a disease that hits home. Hard.

Stroke is often a sudden and severe attack. It's caused when a blood vessel bringing oxygen and nutrients to your brain either bursts or is clogged by a blood clot or another particle. This prevents blood from flowing to a part of the brain, killing brain cells.

There are four main types of stroke. Clots that plug an artery cause the two most common kinds. Ruptured blood vessels cause the other two.

The variety of strokes could alter your behavior and thought patterns, memory, senses, ability to move parts of your body, speech and your ability to understand speech.

You could have one or more of the major uncontrollable risk factors. For example, the older you get, the greater your risk of stroke. Blacks and men have a higher incidence than others. You're more likely to have a stroke if you or a close blood relative already had one. Two other major risk factors are diabetes mellitus and asymptomatic carotid bruit (an abnormal sound doctors hear when placing a stethoscope over the carotid artery in your neck).

But you *can* control and treat four other major risk factors. So focus on these:

- **High Blood Pressure** — Have your blood pressure measured regularly. If it is too high, follow your doctor's advice, which might include eating a healthful diet, staying at your proper weight, exercising regularly and, if necessary, taking medication.
- **Heart Disease** — A history of heart disease is a major risk factor for stroke. The three major controllable risk factors for heart disease are cigarette

smoking, high blood cholesterol and high blood pressure.

- **Transient Ischemic Attacks (TIAs)** — "Mini-strokes" are strong predictors of stroke. These can be treated with drugs such as aspirin that can help prevent clots from forming.

- **High Red Blood Cell Count** — A high red blood cell count thickens the blood and increases the risk of stroke. Your doctor can help treat this problem.

You indirectly increase your risk of stroke if you drink a lot of alcohol, if you're obese or if you're not involved in regular physical activity. But notice that these secondary risk factors are related to lifestyle habits that you can change.

It's important to recognize a developing stroke, and to get medical help immediately. During a stroke, you may have sudden weakness or numbness in the face, arm or leg on one side. You could lose your speech or have trouble talking or understanding speech. Another sign is dimness or loss of vision, especially in one eye. Sudden severe headaches with no apparent cause may occur. And be aware of unexplained dizziness, unsteadiness or sudden falls.

If you have any of these signals, see a doctor immediately. How fast you respond could decide how much brain damage occurs — or whether you live.

So know and reduce your risks. You'll help stroke become less of an American problem.

HELP YOUR HEART YOUR RECIPES

American Heart Association

This recipe is intended to be part of an overall healthful eating plan that would not include more than 30 percent of daily calories from fat.

Herbed Fillet of Beef

Want real beef? Here it is — without too much fat.

1	fillet of beef (about 1 3/4 lbs.), all visible fat removed	1 Tbsp.	olive oil
3	cloves garlic, crushed	1	onion, sliced
1/4 tsp.	freshly ground black pepper, or to taste	2	carrots, finely diced
4 to 5	sprigs fresh thyme or 1 tsp. dried thyme	1/4 tsp.	salt
			Garnish:
Parsley sprigs

Preheat oven to 400 F.

Tie beef fillet in 3 or 4 places. Rub garlic on all sides of meat and sprinkle pepper over all. Place in heavy nonstick roasting pan. Lay thyme across meat. Pour olive oil over entire roast. Scatter onions and carrots around and over roast.

Cook 14 minutes per pound for medium-rare. Remove from oven, sprinkle with salt and cover with foil. Let sit for 10 to 15 minutes before serving.

Makes 6 servings.

Nutritional Analysis per Serving

229	Calories	70	mg Cholesterol	4	gm Saturated Fat
27	gm Protein	168	mg Sodium	1	gm Polyunsaturated Fat
4	gm Carbohydrates	11	mg Total Fat	5	gm Monounsaturated Fat

Tam, kde sa dnes rozprestiera bavorská metropola Mníchov, bola kedysi len pustatina bez akejkoľvek známky života a na vine bola — vraj — rieka Isar, ktorej divoký tok podmýval a bral so sebou všetko, čo mu prišlo do cesty. Prvými odvážlivcami, ktorí sa v tejto oblasti usadili, boli pred viac ako tisíc rokmi mníši — na jednom z neďalekých kopcov si postavili kláštor, vedľa neho kostol, ktorý zasvätili svätému Petrovi a začali šíriť kresťanstvo a osvetu. K mníchom postupne pribúdali ďalší obyvatelia, a tak vznikla osada, ktorá sa rýchlo rozrastala; ľudia ju začali jednoducho nazývať Mníchov, z nemeckého slova Monch — mních.

Menila sa aj rieka Isar, už nebola postrachom, ale jedným zo zdrojov príjmov; jej vody poskytovali obživu v podobe rýb a novovybudovaný most zasa získal z mýta. V záujme rýchlejšieho rozvoja osady jej cisár Barbarossa udelil 14. júna 1158 výsadu: poriadat' trhy a jarmoky; tento dátum sa považuje za deň vzniku mesta Mníchov.

V záujme svojej bezpečnosti si začali jeho obyvatelia v roku 1175 stavať pevné, mestské hradby; aj po ich dokončení bol život v Mníchove podobný ako v celom rade iných, stredovekých miest: cez deň sa pracovalo, večer chodilo skoro spať, vodu nosiči dovážali z rieky a odpad sa jednoducho vylieval na zem; v noci prechádzal mestom strážnik, ktorému neskôr pribudla úloha vyvolávania hodín. Prevažná časť obyvateľstva sa zaoberala rybolovom, poľnohospodárstvom, chovala dobytok a kone; domy boli z hlíny a ich strechy pokrývala slama.

V 13. storočí si kráľ Ľudovít nechal v Mníchove postaviť zámok, a tým povýšil mesto na kniežactvo, v ktorom od toho času sídlilo množstvo kráľov, biskupov, vojvodov a inej, vysokej šľachty. Keďže mesto získavalo na svojej obľúbenosti, rozrastalo sa nielen čo do počtu svojho obyvateľstva, ale aj rozlohy a o krátky čas nebol voľný jediný stavebný pozemok. Mníchov sa toho času rozprestieral od brány Karlstor po Isartor a od brány Sedlinger po Schwabinger Tor, dnešné námestie Odeonsplatz. Tí, ktorí sa silou moci chceli stať jeho obyvateľmi, začali budovať svoje príbytky priamo pod mestskými hradbami. Netrvalo dlho a bolo ich toľko, že si ich množstvo žiadalo postaviť ďalšie mestské hradby, už druhé v poradí.

Mníchov, vďaka pravidelným trhom a jarmokom, sa postupne stával dôležitým obchodným centrom; nebolo jediného remesla, ktorého cech by tu nemal svoje zastúpenie. Rodiny tých najbohatších remeselníkov a takzvaných, cechmajstrov, bývali na Marienplatzi, už vtedy nejluxusnejšom a najdrahšom námestí mesta.

Ale, choroby a mor neobišli ani Mníchov, podobne ako aj vojny, ktoré mali spočiatku náboženský charakter. Približne pred tristo rokmi začali medzi sebou bojovať katolíci a protestanti, do sporu sa zamiešali Francúzi a Švéd, napadli Bavorsko, a tak sa začala jedna z krutých vojen, ktorej padlo za obeť tisíce a tisíce ľudí. Napriek tomu, že bavorské knieža Maximilián nechal okolo Mníchova spevniť múry a hradby, mesto sa nedokázalo ubrániť náporu vojsk švédskeho kráľa Gustáva, ktorý ho v roku 1632 napadol. V snahe v poslednej minúte uchrániť svoje mesto, vybrali sa jeho najvyšší predstavitelia za kráľom Gustávom a ponúkli mu výkupné, ktoré prijal. Z toho dňa sa zachoval Gustávov pamätný výrok, ktorý vyslovil na jednej z veží Gasteigu, kochajúc sa pohľadom na mesto: "Mníchov je zlaté

sedlo na vyziatom koni".

Mníchov bol zachránený — nie však nadhlo, pretože sa objavil nový nepriateľ, proti ktorému nepomohli ani pevné hradby, ani výkupné — mor. Ľudia ho nazývali jednoducho "čierna smrť". Komu sa, totiž, urobili na tele čierne, hnísajúce škvrny, už mu nik nemohol pomôcť. Mor si vyžiadal tisíce ľudských obetí — vymierali celé rodiny a mestské štvrte, až sa, konečne, na jar v roku 1635 zdalo, že pliaga ustupuje.

V ďalších storočiach, predovšetkým koncom 18-ho a začiatkom 19-ho, prežil Mníchov — už známa kniežacia rezidencia, prudký rozmach, a to najmä vďaka bavorským kráľom, ktorí boli veľkými milovníkmi umenia. Maximilian Jozef I. dal postaviť národné divadlo, Maximilian II. skvostnú prepychovú ulicu, ktorá viedla od opery do centra mesta, jeho potomok, takzvaného, anjela mieru, ktorý sa zachoval až do dnešných dní. Na území mesta vznikol celý rad luxusných obchodov, nové múzeum, zakladali sa parky, medziiným aj známa Anglická záhrada a mnohé iné. Mníchov sa otvoril umelcom a umeniu. Nezaostával ani v oblasti technického pokroku a v roku 1839 dostal prvú parnú lokomotívu; novovybudovaná železnica mohla spojiť mnohé susedné mestá, čo bolo základným kameňom turistického ruchu.

Druhá svetová vojna zanechala aj Mníchovu svoju "vizitku" — nebolo jedinej budovy, jedinej historickej stavby, ktorú by nezasiahol jeden zo 74 leteckých náletov... Bombardovanie zničilo 82 tisíc bytov a zasiahlo najmä centrum a časť Švábingu. Z toľko obdivovaného mesta sa stali ruiny.

Avšak Mníchov sa spamätal aj z týchto rán; dnes opäť patrí k najviac navštevovaným a obdivovaným mestám nielen v Nemecku, ale aj v Európe. Jeho "srdcom" je naďalej Marienplatz, na ktorom život pulzuje vo dne, v noci. Práve sem prichádzajú tisíce turistov, aby videli známy orloj, umiestnený na budove radnice, navštívili múzeá, Nymphenburský zámok, olympijské centrum, botanickú záhradu, obdivovali Anglickú záhradu, prípadne podnikli výlet do neďalekého, svetoznámeho zimného strediska Garmisch-Partenkirchenu.

Napriek vojne, Mníchovu sa uchovali aj mnohé historické stavebné pamiatky, samozrejme, na svoju opravu si vyžiadali miliónové investície. K tým najstarším patrí jedna z dominant mesta, kostol Frauenkirche, ktorý nechal postaviť vojvoda Sigmund roku 1468; stavba trvala viac ako dvadsať rokov a mal to byť najveľkolepejší a najskvostejší boží chrám v celom Bavorsku.

Mníchov má niekoľko zvláštností, medzi ktoré patrí aj jeho poloha — je najvyššie položené nemecké mesto — 520 metrov nad morom, čo ovplyvňuje aj jeho, neraz veľmi extrémne, počasie; známe sú, takzvané, teplé fény, ktoré sa objavujú hoci aj uprostred zimy.

Dnešný Mníchov má viac ako poldruha milióna obyvateľov a pokiaľ ide o životnú úroveň — údajne je siedme najdrahšie mesto na svete. Sídlia tu továrne na výrobu áut, známe pod značkou BMW, Siemensove závody, textilné továrne a mnohé iné. Kto zatúži, podobne ako pred storočiami švédsky kráľ Gustáv, pokochať sa panorámou mesta, môže sa vyviezť na olympijskú vežu a odtiaľto, obdivujúc Alpské končiare, popraviť jeho výrok: "Mníchov je zlaté sedlo na skvostnom koni".

ZAJÍMAVOSTI

RAK.-ČESKOSLOVENSKÁ spoločnosť ve Vídni usporiadala pro své členy a příznivce dne 16. prosince 1991 vánoční večírek. Předseda společnosti Dr. H. Neumayer četl adventní verše, na kytaru hrál a zpíval Dipl.-Ing. M. Turčan a na klavír hrál Mag. Tomášek. Po bohatém programu byla zahájena výstava fotografií J. Šťastného a konala se prezentace slovenských novin Národná obroda, ktorou provedli přítomní slovenští novináři. Vánoční večírek byl zakončen bohatým bufetem a vysloveným přáním všeho dobrého do Nového roku 1992.

ŠEK V HODNOTĚ 55 000 ŠILINKŮ odevzdala ve Vídni prezidentka rakouského výboru Dětského fondu OSN (UNICEF) velvyslankyně ČSFR v Rakouské republice Magdaléně Vášáryové. Finanční dar UNICEF je určen na nákup speciálního přístroje pro jednotku intenzivní péče novorozenecké kliniky v Bratislavě.

SPOJENÉ STÁTY si připomněly dvouleté výročí vydání Listiny práv, která je vedle Deklarace nezávislosti a ústavy považována za třetí základní dokument amerického demokratického systému.

ROZHLASOVÁ STANICE SVOBODA pověstná svým antikomunisticky zaměřeným vysíláním, otevře poprvé ve své 40leté historii vlastní odbočku v Moskvě.

EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ uzná samostatnost jugoslávských republik 15. ledna 1992. Oznámil to na závěr jednání ministrů zahraničních věcí 12 členských států ES šéf belgické diplomacie N. Eyskens. Každá z republik musí splnit několik požadavků, jako je dodržování demokracie a lidských práv a bezpečnost národnostních menšin.

Převzato: Videňské listy

IZRAELSKÝ PREZIDENT CH. HERZOG prohlásil, že Organizace spojených národů »odstranila hanebnou škvrnu ze svého dobrého jména a z pověsti«, když odhlasovala zrušení pasáže rezoluce číslo 3379, která označuje sionismus za formu rasismu. Premiér Šamir osobně telefonoval prezidentu Bushovi, aby mu poděkoval za roli, jakou sehrála jeho země při hlasování.

OKOLO ŠESTI MILIARD ŠILINKŮ ztratí letos největší rakouské banky v důsledku odpisu tzv. východních úvěrů. Podíl na těchto úbytcích má však také chybná činnost těchto bank ve Velké Británii a USA a také dopad neseriózního počínání domácích »neplatičů«.

AMNESTY V MOSKVĚ. Mezinárodní nevládní humanitární organizace Amnesty International otevře v nejbližší době svou pobočku v Moskvě. Moskevská radnice již vyhověla žádosti této známé organizace a přidělila jí prostory.

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO zahraničních věcí ČSFR informuje, že čekací doby na odbavení cestujících na hraničních přechodech s bývalým Sovětským svazem jsou mimořádně dlouhé. Na hraničním přechodu Szegine je odbavovací doba ze sovětské strany 140 hodin pro osobní auta a 50 hodin pro nákladní auta. Na přechodu Dorrochusk čekají osobní auta 16 dní a autobusy 9 dní. Na přechodu Medyka je čekací doba od 95 do 135 hodin. Na litvském přechodu Ogrodniky-Lazdijaj je čekací doba dvě až pět hodin. Pokud jde o přechod Užhorod-Vyšné Německé, má čekací dobu 50 hodin. Přechod Kuznica je otevřen jen pro služební cesty. Nově otevřeného hraničního přechodu Krebbeň-Rawa Ruska je možné použít jen pro služební cesty nebo autobusové zájezdy. Moldavský přechod Leušen byl se sanitárních důvodů přechodně uzavřen.

ŠVÝCARSKO MĚLO KONCEM loňského roku 6 850 000 obyvatel. V příštím roce pravděpodobně překročí sedmimiliónovou hranici. Počet občanů helvetské konfederace se za posledních deset let zvýšil o půl miliónu.

KONČÍ MOZARTŮV ROK. V den 14. prosince 1791 se sešlo několik tisíc Pražanů před chrámem sv. Mikuláše na Malé Straně k účasti na tryzně in memoriam W. A. Mozarta. Hrál se Requiem, ovšem nikoli ještě Mozartovo, nýbrž skladba jeho o 10 let mladšího vrstevníka Františka Antonína Rosslera-Rosettiho, když sopránové sólo zpívala Josefina Dušková. V tentýž den, ale o 200 let později, připravil Symfonický orchestr Čs. rozhlasu a jeho sbor koncert na ukončení Mozartova roku.

V ANGLICKÉM OXFORDU zemřel dne 5. listopadu 1991 profesor psychologie, vědec světového formátu Dr. Stanislav Velinský ve věku 92 let. Profesor Velinský byl činný v zahraničí též politicky. Byl členem Rady svobodného Československa a Čs. poradního sboru v západní Evropě, který zastupoval jako pozorovatel na madridské konferenci o plnění Helsinských dohod.

Jožka Pejskar (Zkráceno)

PODLE OFICIÁLNÍHO sdělení mluvčího maďarské pohraniční stráže Jánose Zubeke vstoupilo do konce října 1991 na maďarské území o 430 000 Jugoslávčů více, než z něj na všech hraničních přechodech odešlo. Protože se podle oficiálních odhadů zdržuje v Maďarsku jen asi 50 000 jugoslávských občanů, z nichž má pouze 5200 statut uprchlíků, je zřehadou, kam zmizelo zbývajících téměř 400 000 lidí.

TĚMĚŘ STO TISÍC CIZINCŮ, kteří nesplnili náležitosti pro vstup na čs. území, bylo z čs. hranic vráceno za prvních devět měsíců roku 1991.

OKOLO ŠESTI MILIARD ŠILINKŮ ztratí letos největší rakouské banky v důsledku odpisu tzv. východních úvěrů. Podíl na těchto úbytcích má však také chybná činnost těchto bank ve Velké Británii a USA a také dopad neseriózního počínání domácích »neplatičů«.

29. PROSINCE ROKU 1941 seskočila nedaleko Nehvizd parašutistická skupina Antropoid, která později, 27. května 1942, spáchala atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Ten jel ze svého sídla v Panenských Běžanech do Prahy ve své otevřené mercedesce. Zatáčkou v bývalé Kirchmayerově ulici již neprojel. Atentátníci se ho nejprve pokusili zastřelit ze samopalu, ale ten selhal, proto museli použít pumu, která vybuchla pod autem. Následkům zranění Heydricha podlehli 4. června. Celá skupina atentátníků byla později zrazena a nikdo se nedočkal cesty zpět do Anglie.

ASI 10 000 ROLNÍKŮ z celého Rakouska se sešlo v centru Vídne, aby demonstrovalo proti výsledku jednání Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT). Pracující v zemědělství se obávají, že zrušení dovozních omezení a drastické snížení subvencí do zemědělství způsobí neefektivnost celého potravinářského komplexu.

KARLA HAŠLERA zná asi každý. Ale znáte tuhle jeho píseň? »My si v Čechách nenecháme bolševismem hlavy plést, republiku neprodáme za zradu a podlou lest. My jsme národ příliš zdravý, šmeral nás tu nenakazí, naše zem je maličká, má však svého tatíčka, za ním půjde každý Čech s písní na svých rtech: Kampak na nás, bolševici, copak vás to napadá, vás si každý koupí, na nás jste však hloupí, kampak na nás bolševici, copak vás to napadá, víme, jak ta vaše volnost vypadá.« Text k této nadčasové písni, která nese výstižný název Kampak na nás, bolševici, napsal Karel Hašler v roce 1919! Písničkář a herec Karel Hašler zemřel 22. prosince 1941.